Belastingdienst

**Naam dienstonderdeel**
SSO F&MI

Croeselaan 14, 3521 CA Utrecht
Postbus 18500, 3501 CM Utrecht

**Contactpersonen**

Telefoon:

Mail:
@belastingdienst.nl

@belastingdienst.nl

**Datum**
08-04-2020

**Kenmerk**

**Rubriek**

**Kopieen**

AAN

# Definitief BEVINDINGENVERSLAG

VIC Middelenadministratie

jaarafsluiting 2019

1 Inhoud


1. Inleiding ..... 4

1.1 Aanleiding ..... 4

1.2 Context scope VIC, de processen van de Middelenadministratie ..... 4

1.3 VIC-plan Middelenadministratie m.b.t. de jaarrekening Belastingdienst 2019 . 5

1.4 Uitvoering VIC werkzaamheden ..... 5

2. Samenvatting ..... 7

3. Belangrijkste bevindingen ..... 8

4. Bevindingen per onderdeel VIC plan ..... 12

4.1 ONDERDEEL 0 Beginbalans ..... 12

4.2 ONDERDEEL 1 Aansluiting decentraal grootboek Comprod met vorderingenadministratie COA (VIC restrisico: M) ..... 12

4.3 ONDERDEEL 2 AANSLUITINGEN VAN DE VORDERINGENADMINISTRATIES EN HET GELDVERKEER MET SBF (VIC restrisico: M) ..... 13

4.4 ONDERDEEL 3 Ontvangstenbepaling: overloop (VIC restrisico: L)..... 15

4.5 ONDERDEEL 4 ONTVANGSTENBEPALING: VERDELING ONTVANGSTEN OP GECOMBINEERDE HEFFINGEN ..... 15

4.5.1 Controle Loonheffingen (VIC restrisico: H) ..... 15

4.5.2 Controle Inkomensheffing (VIC restrisico: H) ..... 17

4.5.3 Controle definitieve afdrachten IB/PVV en LB/PVV (VIC restrisico: H)..... 18

4.5.4 Motorrijtuigenbelasting: Ontvangstenbepaling, verdeling ontvangsten op gecombineerde heffingen (VIC restrisico: L) ..... 18

4.5.5 Energiebelasting: Ontvangstenbepaling, verdeling ontvangsten op gecombineerde heffingen - Energiebelasting (VIC restrisico: L)..... 19

4.6 ONDERDEEL 5 ONTVANGSTENBEPALING: DE BIJDRAGEN VAN DE BELASTINGDIENST AAN DE BEGROTINGSFONDSEN (VIC restrisico: L) ..... 20

4.7 ONDERDEEL 6 SALDIBALANS..... 20

4.7.1 Schulden buiten begrotingsverband (Intracomptabel) = te betalen(VIC restrisico: M) ..... 20

4.7.2 Vorderingen buiten begrotingsverband (VIC restrisico: L) ..... 20

4.7.3 Belasting- en premievorderingen & Conserverende aanslagen (VIC restrisico: M) ..... 21

4.7.4 Terugvorderingen Toeslagen (VIC restrisico: H) ..... 22

4.7.5 Voorschotten van Toeslagen (VIC restrisico: H) ..... 22

4.7.6 Overige voorschotten (VIC restrisico: H) ..... 22




1895565 01964

4.8 ONDERDEEL 7 Het samenstellen van de financiële verantwoording van de Belastingdienst (VIC restrisico: M) ..... 23
4.8.1 Toelichting totstandkoming jaarrekening ..... 23
4.8.2 Aansluiting jaarrekening met SBF ..... 23
4.8.3 Aansluiting jaarrekening met opgaaf SBD ..... 23
4.8.4 Aansluiting met de begrotingen van de opdrachtgever Financiën qua ontvangsten en qua inrichting van de jaarrekening ..... 23
4.8.5 Aansluiting geldstroom o.b.v. bankgegevens (ING & RHB) met SBF ..... 23
4.8.6 Aansluiting de geldstroom o.b.v. bankgegevens met de jaarrekening (incl. saldibalans) ..... 24
4.8.7 Afsluitende cijferbeoordeling op de jaarrekening ..... 24
**Bijlage 1 VIC Plan Middelenadministratie** ..... 25
**Bijlage 2 DRAAIBOEK VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE (VIC) SSO F&MI JAARAFSLUITING 2019** ..... 45



1895565 01964

## 1. Inleiding

In opdracht en onder directe aansturing van [redacted] is in oktober 2019 een team 'Verbijzonderde Interne Controles'[1] (hierna: VIC) ingericht dat processen van de Middelenadministratie (MA) die van invloed zijn op de jaarrekening van de Belastingdienst controleert.
Het VIC-team legt rechtstreeks verantwoording af aan de [redacted].

De opdracht van Het VIC-team luidde als volgt:

- Het in nauwe samenwerking met het team MA leveren van een bijdrage aan de risico-analyse MA.
- Het op basis van de risico-analyse opstellen van een VIC-plan 2019-2020.
- Het leveren van een bijdrage aan het draaiboek jaarafsluiting MA 2019.
- Het uitvoeren van het VIC-plan.
- Het rapporteren over de uitkomsten van de VIC's aan de opdrachtgever, zijnde [redacted].

Het VIC team heeft in het tweewekelijkse voortgangsoverleg in de periode november 2019 tot en met maart 2020 gerapporteerd over de planning, de voortgang, de afgeronde werkprogramma's en de (voorlopige) uitkomsten van de VIC werkzaamheden.
In dit eindrapport geeft het VIC team een totaaloverzicht hiervan met de definitieve uitkomsten.

Het VIC-plan (zie bijlage 1) is afgestemd met de Auditdienst Rijk (ADR), het draaiboek (zie bijlage 2) en de afgeronde werkprogramma's zijn a tempo ter beschikking gesteld aan de ADR. De ADR heeft voor de uitvoering van de jaarrekeningcontrole gebruik gemaakt van de VIC werkzaamheden.
Het VIC-plan, het draaiboek (inclusief updates) en een opgevraagde set van werkprogramma's zijn ook ter beschikking gesteld aan de Algemene Rekenkamer (ARK). De ARK heeft een beoordeling uitgevoerd op het functioneren van de VIC SSO F&MI MA en hierover gerapporteerd in een nota van bevindingen VIC Middelenadministratie.

### 1.1 Aanleiding

Begin oktober 2019 heeft de ADR de tekst vastgesteld die ten aanzien van de financieel beheer punten wordt opgenomen in de interim rapportage wettelijke taak. Specifiek ten aanzien van de saldibalans MA heeft SSO F&MI aangegeven een vijftal aanvullende maatregelen te nemen die ertoe moeten leiden dat de bevinding rond de voorschotten van Toeslagen wordt opgelost; en daarmee ook de onvolkomenheid van de ARK wat betreft de VIC. Daarnaast zullen deze maatregelen de risico's bij andere risicovolle posten in de financiële verantwoording verkleinen.
Een van de vijf maatregelen betreft het inrichten van een team "Verbijzonderde Interne Controles". Dit team is rechtstreeks onder aansturing van [redacted] geplaatst, zodat de onafhankelijkheid ten opzichte van de uitvoerende teams binnen met name de afdeling "Administraties & Verantwoording" is geborgd.

### 1.2 Context scope VIC, de processen van de Middelenadministratie

Ten behoeve van het financieel verantwoorden door de diverse opdrachtgevers van de Belastingdienst stelt de Belastingdienst jaarlijks een financiële verantwoording op waarvan de betrouwbaarheid door de ADR wordt gecontroleerd. Deze verantwoording is gebaseerd op de financiële administratie voor de middelen.

---

[1] Een VIC is een controle die in de eerste lijn plaatsvindt onafhankelijk van de direct verantwoordelijke voor een proces. Door middel van VIC's wordt vastgesteld of de belangrijkste beheersingsmaatregelen in opzet, bestaan en werking aanwezig zijn.



1895565 01964

De VIC richt zich op de betrouwbaarheid van de financiële verantwoording van de Belastingdienst en de betrouwbaarheid van de processen die direct van invloed zijn op deze jaarrekening.De processen binnen de Middelenadministratie die leiden tot de financiële verantwoording van de Belastingdienst bestaan uit:

1. Aansluiting van het grootboek Comprod met de vorderingenadministratie COA
2. De journalisering in SBF van de financiële gegevens in de vorderingenadministraties en de administratie voor het geldverkeer. Deze journalisering komt grotendeels geautomatiseerd tot stand, welke dan gecontroleerd wordt via stand-, stroom en verbandscontroles. Indien nodig wordt de geautomatiseerde journaalposten aangevuld door manuele journaalposten
3. De ontvangstenbepaling: allocatie van de saldi op de tussenrekeningen aan de ontvangsten en middelen conform de Comptabiliteitswet 2016 (overloop)
4. Ontvangstenbepaling: allocatie van de ontvangsten op gecombineerde heffingen naar individuele belastingmiddelen (verdeling)
5. Ontvangstenbepaling: de bijdragen van de Belastingdienst aan de begrotingsfondsen
6. Posten in de saldibalans
7. Het samenstellen van de concept financiële verantwoording van de Belastingdienst

Binnen de Middelenadministratie (MA) zijn 3 invalshoeken belangrijk, te weten: de middelenverantwoording, de vorderingenadministraties en de afdrachten aan opdrachtgevers. Er zijn 11 administraties voor de vorderingen en geldverkeer die financiële gegevens aanleveren naar het concerngrootboek. De belangrijkste vorderingenadministratie is COA/Comprod, want deze administratie vertegenwoordigt circa 88% van de ontvangsten.
Een aantal belastingmiddelen worden gecombineerd geheven, geïnd en verwerkt in SBF, maar moeten met lokaal ontwikkelde applicaties (LOA's) verder uitgesplitst worden. De belangrijkste gecombineerde heffingen zijn de loonheffingen en inkomensheffing.
De Belastingdienst is onderdeel van de begroting van het ministerie van Financiën en heeft naast dit departement ook nog andere opdrachtgevers.

## 1.3 VIC-plan Middelenadministratie m.b.t. de jaarrekening Belastingdienst 2019

Het VIC-plan heeft betrekking op de processen van de Middelenadministratie die van invloed zijn op de jaarrekening van de Belastingdienst en is gebaseerd op de volgende werkwijze:

- Initiële inschatting van de risico's zonder beheersmaatregelen
- Vaststellen van de effectiviteit van de beheersmaatregelen
- Vaststellen van het resterend risico en indien nodig aanvullende verbijzonderde interne controle werkzaamheden definiëren

Naast bovenstaande methodiek zijn ook andere meer kwalitatieve argumenten van belang zijn om aanvullende werkzaamheden op het niveau van interne controle of verbijzonderde interne controle uit te voeren, denk bijvoorbeeld aan financiële posten die politieke gevoelig (kunnen) zijn.

In dit VIC-plan komen we tot een risico inschatting en de bepaling van VIC werkzaamheden op basis van een proces- en risicoanalyse. Het VIC plan is als bijlage bij dit rapport opgenomen.

## 1.4 Uitvoering VIC werkzaamheden

Het VIC team heeft in de maanden november en december 2019 de VIC werkzaamheden voorbereid door het uitvoeren van een proces- en risicoanalyse, het opstellen van het VIC plan, het houden van interviews met medewerkers van de Middelenadministratie en het opstellen van een draaiboek VIC jaarafsluiting F&MI 2019. Dit draaiboek is een nadere uitwerking van het VIC plan en de basis voor de VIC werkprogramma's.
De uitvoering van de VIC werkzaamheden heeft het proces en het draaiboek van de Middelenadministratie gevolgd.

De VIC werkzaamheden zijn deels systeemgericht, vaststellen dat de beheersing in het proces is ingericht en heeft gewerkt, en deels gegevensgericht. Bij het gegevensgerichte deel gaat het o.a. om het vaststellen of de juiste brondata is gebruikt (bijvoorbeeld zelf rapporten in SBF uitvoeren, en een vergelijk maken met het authentieke lijstwerk en query's van aanleverende systemen), zelfstandig aansluitingen maken, formules in excel herbeoordelen, etc....

In de beginfase van de uitvoering van de VIC werkzaamheden werd duidelijk dat geprioriteerd moest worden om de planning te kunnen realiseren. In het VIC overleg van 4 februari is, onder voorzitterschap van [redacted] besloten op basis van de in het VIC plan gemaakte risico inschatting de processen/onderwerpen met een risico hoog en midden wel uit te voeren en een aantal resterende VIC's met risico laag niet meer uit te voeren. De keuzes op basis van de risico inschatting, zijnde de restrisico's voor de VIC, zijn vastgelegd in het draaiboek VIC SSO F&MI jaarafsluiting 2019. Dit draaiboek is als bijlage bij dit rapport opgenomen.

In het draaiboek staat dat de VIC jaarafsluiting 2019 door meerdere organisatie onderdelen is uitgevoerd. Het VIC team SSO F&MI heeft nauw samengewerkt met C&F en met CAP. C&F heeft de controle van de definitieve afdrachten IB/PVV (2015) en LB/PVV (2017) en de voorschotten Toeslagen uitgevoerd en IC medewerkers van CAP hebben de controle uitgevoerd op de aansluiting van het decentraal grootboek Comprod met de vorderingenadministratie COA.

## 2. Samenvatting

***Geen materiële bevindingen***
De onderzoeken op de processen van de Middelenadministratie (MA) in het kader van de jaarafsluiting 2019 leverde geen materiële bevindingen op. Op enkele geringe afwijkingen na zijn verschillen in aansluitingen en controles voldoende geanalyseerd, verklaard en opgelost.

***Verdere verbetering interne beheersing***
De Middelenadministratie heeft in 2019 stappen gezet om de interne beheersing te verbeteren. De verbeteringen zijn evident, echter de basis hiervoor is nog relatief smal, omdat slechts enkele medewerkers binnen het hele team MA hierbij betrokken zijn.
Om verdere verbeteringen te realiseren en de basis voor interne beheersing te verstevigen is het belangrijk dat planmatig gewerkt wordt vanuit een visie op interne beheersing. Naast organisatorische aspecten met de vraag hoe de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zouden moeten zijn is het van belang vast te stellen welke beheersinstrumenten moeten worden ingezet. Bij het laatste gaat het bijvoorbeeld om continue monitoring, cijferanalyse en verschillenanalyse inclusief de rapportage daarover. Beheersinstrumenten moeten in samenhang worden bekeken. Daarnaast is een risico analyse op een dieper processtap niveau nodig van de processen van MA. Ook de minder reguliere processen zoals het samenstellen van de financiële verantwoording en de 9-jaarsprocedure zouden hierbij meegenomen moeten worden.

Een van de belangrijke controles betreft de standencontrole op de ontvangsten en vorderingen. We zien hier een goede ontwikkeling, namelijk van een vergelijk tussen cijfers uit de vorderingenadministraties en SBF naar een analyse op een hoger niveau waarbij de aansluiting met de geldstroom wordt vastgesteld voor de ontvangsten, het verloopoverzicht van de vorderingen en conclusies in het beheerverslag op niveau van de financiële verantwoording. Ook de IED zou deel uit moeten gaan maken van de standaard opzet van de standencontrole MA.

Ook is het van belang samen met de verschillende dienstonderdelen een periodiek overleg in te richten om de ontwikkelingen in de cijfers (ontvangsten en vorderingen op de belastingmiddelen) te monitoren en de relatie te leggen met rapportages zoals de ontvangstenrapportage en de inningsrapportage. Hierbij is het van belang dat opvallende afwijkingen in relatie tot ramingen en begrotingen niet alleen worden gesignaleerd, maar ook worden verklaard.



1895565 01964

## 3. Belangrijkste bevindingen

De verbijzonderde interne controle op de jaarafsluiting 2019 leverde de volgende bevindingen op.

***Goede samenwerking***
Het VIC team SSO F&MI MA is eind oktober 2019 ingericht. Vanaf de start was er een goede samenwerking met de Middelenadministratie, C&F, CAP en de directie en staf van het SSO F&MI. De aanpak was projectmatig en de verschillende betrokkenen hebben een bijdrage geleverd vanuit hun eigen rol. Zo was de samenwerking met MA intensief om het VIC plan en de bijbehorende risico analyse op te stellen. Vervolgens hebben wij een goede medewerking gekregen van de medewerkers van MA om met interviews de processen en werkzaamheden van MA nader toegelicht te krijgen. Deze interviews hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van onze werkprogramma's.
De VIC werkzaamheden zijn deels uitgevoerd door C&F en CAP. C&F heeft de controle van de definitieve afdrachten IB/PVV (2015) en LB/PVV (2017) en de voorschotten Toeslagen uitgevoerd en IC medewerkers van CAP hebben de controle uitgevoerd op de aansluiting van het decentraal grootboek Comprod met de vorderingenadministratie COA.
Wij adviseren om de onderdelen uit het VIC plan die door C&F en CAP zijn uitgevoerd over te nemen in de VIC SSO F&MI planning 2020 en ook uit te laten voeren door het VIC team SSO F&MI.

***Verdere investering in interne beheersing Middelenadministratie van belang***
In 2019 zijn belangrijke stappen gezet om de interne beheersing kwalitatief te verbeteren:

- het inrichten van aanvullende controles/beheersingsmaatregelen in de processen. Er zijn o.a. checks op de premiewerkmap ingericht;
- het opmaken van beheerverslagen bij de jaarafsluiting voor de meest risicovolle processen, zoals de standencontroles, overloop en verdeling van de loonheffingen (LHN) en inkomensheffing (IH).

Deze initiatieven voor de inrichting en uitvoering van interne beheersing worden gedragen door enkele medewerkers. Dit maakt het verbeterproces kwetsbaar.
Vanuit het Belastingdienstbrede In Control Statement (ICS) traject wordt ook gevraagd naar borging van interne beheersing en het aantoonbaar maken daarvan.
Wij adviseren een visie op de interne beheersing MA te ontwikkelen en daaraan gekoppeld een personeelsplan om de basis voor de interne beheersing te versterken.

***Werkzaamheden versnipperd, totaaloverzicht is beperkt***
De werkzaamheden van MA zijn in de loop der tijd versnipperd geraakt, er zijn weinig mensen met het (totaal)overzicht. Als voorbeeld kan het proces van de verdelingen Loonheffingen en Inkomensheffing genoemd worden. Hier werken inmiddels zeven medewerkers aan, maar geen van deze medewerkers overziet vanuit de dagelijkse praktijk het geheel. Bovendien is onduidelijk wie beheerder/eigenaar is van de in gebruik zijnde spreadsheets met als gevolg dat bijvoorbeeld het uitvoeren van wijzigingen in de aan de processen ondersteunende spreadsheets risicovol is wanneer het totaaloverzicht ontbreekt en er geen wijzigingsprocedure is. Een wijziging kan tot fouten leiden met financiële consequenties.
Om in de dagelijkse procesvoering en bij wijzigingen aan de processen de foutenkans verder te verkleinen en de control te verbeteren adviseren wij het eigenaarschap en beheer van de spreadsheets te formaliseren.
Verder is het van belang taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden per proces uit te werken. Zo kan bij de Loonheffingen gedacht worden aan inrichten van een team inclusief een coördinator, eindverantwoordelijke, die de hele Keten overziet en werkafspraken maakt. Deze coördinator neemt o.a. deel aan fondsenoverleggen, is betrokken bij het testen van jaarovergangreleases van HLP, de inrichting van de premiewerkmap, de registraties in SBF en bij het definitief maken van verdeelsleutels en continue verrekenen.

***Het gebruik van omvangrijke complexe spreadsheets is foutgevoelig***
MA werkt met zelf ontwikkelde en omvangrijke complexe spreadsheets om haar processen, zoals aansluitingen en verdelingen uit te voeren. Deze complexiteit brengt risico's op financiële fouten met zich mee.
De premiewerkmap waarmee op jaarbasis een verdeling plaatsvindt van ca. 150 miljard euro springt het meest in het oog. Deze bevat een groot aantal werkbladen die met elkaar in verband staan. Een aanpassing in het ene werkblad heeft gevolgen voor de werking van één of meerdere andere werkbladen.
Wij adviseren de omvangrijke premiewerkmap in logische delen op te knippen. Bijvoorbeeld de opbouw vanuit HLP en de berekening van de percentages en verdeelsleutels LHN en de controles daarop (de oranje tabbladen in de premiewerkmap) zouden mogelijk in een apart spreadsheet afgewikkeld kunnen worden of geautomatiseerd kunnen worden. Ook de tabbladen met premie-overzichten zouden in een afzonderlijk spreadsheet geplaatst kunnen worden. Dat maakt de huidige premiewerkmap minder complex.

***Uitvoering controles gedurende het jaar***
De Middelenadministratie heeft in 2019 beheerverslagen geïntroduceerd om inzicht te bieden in de processen, de uitgevoerde beheersingsmaatregelen inclusief de uitkomsten en ter onderbouwing van de betrouwbaarheid van de financiële administratie en verantwoording.
De beheerverslagen zijn een belangrijke informatiebron geweest voor het VIC team en de ADR om de verbijzonderde interne controle en accountantscontrole uit te voeren. Beheerverslagen zijn gemaakt over de standencontroles, de overloop en de verdeling van de LHN en IH.
Deze beheerverslagen zijn voorafgaand, gedurende de jaarafsluiting 2019 en in de periode van het opstellen van conceptversies van de jaarverantwoording 2019 opgemaakt. Het is van belang dat beheersing gedurende het jaar - in het continue proces – wordt aangetoond.
Wij adviseren om de beheerverslagen vanaf 2020 periodiek op te stellen, zodat gedurende het jaar verantwoording kan worden afgelegd over de beheersing van de processen van MA.

***Ontbreken van AO beschrijvingen en werkinstructies niet altijd actueel***
Voor de processen van de Middelenadministratie zijn geen actuele AO beschrijvingen beschikbaar. Met een AO beschrijving wordt een proces op hoofdlijnen beschreven, met daarin vanuit een risico analyse een beschrijving van de beheersingsmaatregelen. Het project AO/IB dat eind 2019 is gestart moet hierin voorzien.
Werkinstructies zijn wel beschikbaar, maar deze zijn niet altijd actueel. Hierdoor bestaat het risico dat werkzaamheden niet juist uitgevoerd worden en bij uitval/vervanging niet eenvoudig overgedragen kunnen worden.
Wij adviseren werkinstructies periodiek te actualiseren.

***Vastleggingen op onderdelen nog te verbeteren***
Er zijn goede stappen gezet in het vastleggen en zichtbaar maken van de uitvoering van processen en beheersingsmaatregelen. Hierbij is logischerwijze de focus komen te liggen op de meest risicovolle processen zoals de verdeling Loonheffingen/Inkomensheffing en de standencontroles.
Het vastleggen / zichtbaar maken van uitvoering en herbeoordeling/review van werkzaamheden vindt nog niet bij alle processen plaats. Ook is niet altijd duidelijk wat de status en de consequentie van een verschil / issue is.
Wij adviseren in de werkinstructies van MA aandacht te vragen voor de vastlegging van (controle)werkzaamheden en waar nodig de vastlegging van de verschillenanalyses te verbeteren.

***Nadere afspraken nodig voor koppelvlak CAP – SSO F&MI***
CAP levert innings- en betalingsgegevens aan het SSO F&MI. Voor de betrouwbaarheid van de financiële administratie en – verantwoording bestaat derhalve een afhankelijkheid. Voor de jaarafsluiting 2019 heeft het SSO F&MI CAP om informatie gevraagd, o.a. over de aansluitingen heffing – inning. Daarnaast heeft CAP nog

eenmalig de IC's uitgevoerd op het jaarwerk COA – COMPROD, dat betreft de aansluiting decentraal grootboek Comprod met de vorderingenadministratie COA.
Wij adviseren nadere afspraken te maken met CAP over de nodige informatievoorziening om zekerheid te krijgen over de betrouwbaarheid van de door CAP aangeleverde informatie. Ook de controle op de overdracht van de 9-jaars posten van de COA naar de CCA, die nu nog door een medewerker van MA wordt uitgevoerd, zou bij CAP uitgevraagd moeten worden. Daarnaast adviseren wij de overdracht te organiseren van de IC's COA – COMPROD. Bij het laatste gaat het om kennisoverdracht naar het VIC team van het SSO F&MI.

***Procedure dichtzetten boekingsperiodes en profitcenters ontbreekt***
Er is geen procedure voor het dichtzetten van boekingsperiodes in SAP/SBF. Enkele medewerkers van de Middelenadministratie kunnen boekingsperiodes en profitcenters open- en dichtzetten. Het risico bestaat dat er boekingen in het verleden plaatsvinden waardoor de gepubliceerde jaarrekening niet meer aansluit met de financiële administratie.
Wij adviseren procedures te ontwikkelen rondom het open – en dichtzetten van boekingsperiodes en profitcenters in SAP/SBF inclusief de vastlegging (logboek) bij MA.

***Procedure samenstellen financiële verantwoording verder te verbeteren***
Voor het samenstellen van de financiële verantwoording 2019 zijn twee sporen gebruikt, de oude handmatige (indirecte) methode waarbij geen zichtbare aansluiting met SBF kan worden gemaakt en de nieuwe methode waarbij de tabellen in de financiële verantwoording zijn gebaseerd op IVM, een rapportagetool die gebruik maakt van data uit SBF. Door het gebruik van de methode via IVM is de audittrail sterk verbeterd omdat de aansluiting van de financiële verantwoording met SBF transparant is geworden. De nieuwe methode via IVM is nog wel voor verbetering vatbaar, de oude methode kan niet zomaar losgelaten worden. Door de creatie van kernstaatcodes in IVM is niet duidelijk of alle vereiste elementen ook in de jaarrekening landen en of er voldoende rekening is gehouden met het onderscheid ontvangsten/uitgaven Er zijn aanvullende beoordelingen nodig, zoals een rondrekening om een totaaloverzicht te creëren.
Wij adviseren de toepassing via IVM planmatig uit te werken zodat deze in de toekomst de oude methode in zijn geheel kan vervangen. Daarnaast zou het samenstellen van de financiële verantwoording o.b.v. IVM meerdere keren per jaar uitgevoerd moeten worden. Daarmee wordt dit een routinematig proces, worden tijdig eventuele onvolkomenheden gedurende het verantwoordingsjaar gedetecteerd en wordt het risico op een onbetrouwbare financiële verantwoording verder verlaagd.

***Intensiveren van de monitoring op het verloopoverzicht van de vorderingen/Belasting- en invorderingsrente (9 jaarsprocedure)***
Jaarlijks toont de financiële verantwoording van het ministerie van Financiën het verloop van de vorderingen, waarbij de mutaties in het jaar worden ingedeeld naar: ontstane rechten, ontvangsten, verleende verminderingen en negatieve aanslagen en oninbaarlijdingen en kwijtscheldingen. De jaarrekening van Financiën 2019 zal een meer gecomprimeerd verloopoverzicht geven aangevuld met een aparte indicator voor de oninbaarlijdingen, net als de jaarrekening van de Belastingdienst. De reden hiervoor zijn de doublures die er zijn op meerdere soorten mutaties van het verloopoverzicht. Deze doublures zijn het gevolg van de transfer van vorderingen van de ene vorderingenadministratie naar de andere vorderingenadministratie na 9 jaar (de zogenaamde "9-jaarsprocedure"). Hierdoor zijn er onder meer doublures op de oninbaarlijdingen en de vermeerderingen. Deze doublures treden het gehele jaar op, maar pieken in de maanden november/december als gevolg van de daadwerkelijke vorderingentransfer.
Wij adviseren om maandelijks het verloopoverzicht van de vorderingen op het niveau van de jaarrekening en op het niveau van de middelen inzichtelijk te maken waarbij het dan mogelijk zou zijn om een regulier verloopoverzicht van de vorderingen te verstrekken zonder dubbeltellingen.

***Administratieve fout belastingrente***
Eind 2019 bleek dat door twee inningssystemen administratief onjuiste boekingen met betrekking tot de Belasting en Invorderingsrente (BIR) werden gegenereerd. Deze boekingen leidden tot een onjuiste rapportage van de ontvangsten en uitgaven van de BIR op de begroting van Financiën. Beide werden voor hetzelfde bedrag te hoog weergegeven. Bij verminderingen op een specifieke soort belastingvorderingen (de 9 jaarsvorderingen die administratief oninbaar zijn geleden), werden op geautomatiseerde wijze onjuiste boekingsregels aangemaakt. Abusievelijk leidde een verlaging van een vordering ook tot boekingen van renteontvangsten en -uitgaven, terwijl er feitelijk geen enkele ontvangst of betaling plaatsvond.
Inmiddels wordt maandelijks voor de COA/Comprod en ETM een correctieboeking in SBF uitgevoerd voor de uitgaven en ontvangsten belastingrente.
Daarnaast zal met CAP/UPI moeten worden bekeken of er verbeteringen mogelijk zijn in de verwerking van verminderingen op "9"jaars-vorderingen.

## 4. Bevindingen per onderdeel VIC plan

### 4.1 ONDERDEEL 0 Beginbalans

Wij hebben een herbeoordeling uitgevoerd van het door MA opgestelde aansluitingsmemo.

Wij bevestigen de conclusies van MA:
Aangetoond is dat:

- Het eigen vermogen niet is veranderd in 2019
- Er na januari 2019 nog wel mutaties zijn geweest in het boekjaar 2018, maar dat deze worden veroorzaakt door een bekend incident en deze mutaties hebben geen invloed op het resultaat
- De eindsaldi van 2018 zijn getransfereerd naar de opening van 2019

Hierop kan geconcludeerd worden dat de openingsbalans van 2019 correct is.

Wij hebben vastgesteld dat dat de beginbalans in SBF periode 0-2019 aansluit met de eindbalans in SBF periode 13-2018.

Bijzonder is dat er een bedrag van € 3.108.608,17 als resterend saldo is opgenomen. Gezien het feit dat de Belastingdienst een kas/verplichtingen organisatie is zou op deze sluitrekening geen bedrag mogen staan.
MA heeft aangegeven dat dit de saldi liquide middelen B/CN betreft. Gelet op het feit dat de B/CN geen rechtstreekse rekening-courant relatie heeft met de RHB en geen deelnemer is in de concernfaciliteiten regeling van de Belastingdienst is het saldo verklaarbaar.

### 4.2 ONDERDEEL 1 Aansluiting decentraal grootboek Comprod met vorderingenadministratie COA (VIC restrisico: M)

VIC CAP heeft de betreffende IC opdrachten uitgevoerd en geen materiële bevindingen gemeld.
Het gaat daarbij om de volgende onderwerpen:

- Afstemming saldicontrole COAbase met comprod register 10 en 12
- Afstemming in bewaring genomen gelden COA met comprod register 32
- Afstemming bestand kruisposten VOA/OB/HSB met comprod register 42
- Afstemming OB, VOA, HSB base met comprod register 12 (definitief verantwoord op aangifte)
- Afstemming TRG base met comprod register 10
- Afstemming Compt.86 (definitief verantwoorde ontvangsten)
- Afstemming rekening courant (COA, CCA en ETM)
- Afstemming overloopstaten:
  - COA Compt85A overloop
  - Mededeling 25 CCA
  - Mededeling 25 ETM

## 4.3 ONDERDEEL 2 AANSLUITINGEN VAN DE VORDERINGENADMINISTRATIES EN HET GELDVERKEER MET SBF (VIC restrisico: M)

**2A Aansluitingen van de vorderingenadministraties met SBF – <u>vorderingenstand ultimo kalenderjaar</u>**

Voor deze processen is een beheerverslag opgesteld door de Middelenadministratie. Dit verslag is opgeleverd na afronding van de VIC werkzaamheden.

De vorderingenstanden van de afzonderlijke vorderingenadministraties sluiten aan met de vorderingenstand in het centrale grootboek SBF.

**COA/Comprod/BVA/APO/verrekenservice (101)**
De standencontrole COA-COMPROD is correct uitgevoerd. De geconstateerde verschillen zijn verklaard en opgelost.

In de spreadsheet standencontrole vorderingen COA nieuw zijn bij de controle van SBF met het omloopbestand COMPROD geen verschillen geconstateerd. De volgende componenten worden niet in de controle betrokken:
- Positieve Invorderingsopdrachten
- Negatieve Invorderingsopdrachten
- Verminderingen

Er kan voor de afstemmingen van de vorderingen COMPROD meer informatie uit het omloopbestand COMPROD gehaald worden dan er nu gebruikt wordt. Hierdoor is het mogelijk om afstemmingen te maken met de Staat stand en verloop vorderingen uit SBF. Wij adviseren om de controle uit te breiden met de hiervoor genoemde componenten
Verder hebben we met MA geconstateerd dat er nog geen goede aansluiting is tussen COA en Comprod voor de onderdelen van het verloopoverzicht. MA geeft aan dit op te pakken. Daarnaast wordt er gewerkt aan een Comprod/omloopbestand in IVM, de eerste versie wordt momenteel getest.

**DOI**
De standencontrole DOI is grotendeels correct uitgevoerd. Verschillen zijn deels geanalyseerd en verklaard. Er staat nog een niet verklaard verschil open van € 656.270,99 tussen DOI en SBF. MA geeft aan dat het gaat om een fiscale strafbeschikking en dat de oorzaak ligt bij het verwerken van het jaarwerk DOI. Dit middel is overigens geen onderdeel van de saldibalans van het ministerie van Financiën.

**ETM**
De standencontrole ETM is op basis van uitgevoerde VIC correct uitgevoerd. Wel valt er een verbeterslag te maken bij het inzichtelijk maken van de stand van zaken met betrekking tot de geconstateerde verschillen. Het is niet altijd direct duidelijk wat de status en de consequenties van de verschillen is.

**IED**
Omdat de nodige functionaliteit in IED ontbreekt om de betrouwbaarheid van standen en stromen vast te stellen worden er door MA / FV compenserende beheersingsmaatregelen uitgevoerd. Middels meerder controles en query's wordt het proces van IED naar SBF gemonitord. Daarnaast wordt de ontsloten data uit IED aangesloten met het geldverkeersysteem.
Er bestaat voldoende zekerheid over de juiste en volledige verantwoording van de ontvangsten, uitgaven en vorderingen van MOSS.

**INL/CCA**
De standencontrole CCA is correct uitgevoerd. De bij de standencontrole geconstateerde verschillen door team Middelen administratie zijn voldoende verklaard en opgelost, zodat de boekhouding in SBF de juiste gegevens bevatten.
Wij hebben vastgesteld dat het bedrag (999.146.174,28 euro) van de opboeking van 9 jaarsvorderingen vanuit de COA naar de CCA/INL aansluit met het document 20200207 Memo afstemming 9 jaarsvorderingen 2019 en in SBF is opgenomen.

**2B Aansluitingen van de vorderingenadministraties met SBF – <u>Verantwoorde ontvangsten en uitgaven</u>**

Voor deze processen is een beheerverslag opgesteld door de Middelenadministratie. Wij hebben hiervan kennis genomen.

De verantwoorde ontvangsten en uitgaven volgens de subgrootboeken (Comprod, CCA en DOI) en de debiteurenadministraties (BVA, ETM, IED) sluiten met het centrale grootboek SBF.

**COA/Comprod/BVA/APO**

De standencontrole is correct uitgevoerd. De bij de standencontrole geconstateerde verschillen zijn voldoende verklaard en opgelost. De verantwoorde ontvangsten en uitgaven volgens COA/Comprod/BVA/APO sluiten aan met het centrale grootboek SBF.

**CCA**

De standencontrole CCA is correct uitgevoerd. De geconstateerde verschillen zijn voldoende verklaard en opgelost. De verantwoorde ontvangsten en uitgaven volgens CCA sluiten aan met het centrale grootboek SBF.

**DOI**

De standencontrole DOI is correct uitgevoerd. De geconstateerde verschillen zijn voldoende verklaard en opgelost. De verantwoorde ontvangsten en uitgaven volgens DOI (104) sluiten aan met het centrale grootboek SBF.

**ETM**

Er zijn standencontroles uitgevoerd tussen de bedragen in de debiteurenadministratie ETM en de bedragen in SBF. Verschillen zijn geanalyseerd en verklaard. De vastlegging van de verklaring van verschillen kan verbeterd worden. Het is soms onduidelijk wat de actualiteit van het verschil is.

**IED**

Omdat de nodige functionaliteit in IED ontbreekt om de betrouwbaarheid van standen en stromen vast te stellen worden er door MA / FV compenserende beheersingsmaatregelen uitgevoerd. Middels meerder controles en query's wordt het proces van IED naar SBF gemonitord. Daarnaast wordt de ontsloten data uit IED aangesloten met het geldverkeersysteem.
Er bestaat voldoende zekerheid over de juiste en volledige verantwoording van de ontvangsten, uitgaven en vorderingen van MOSS.

**2C Aansluitingen van het geldverkeer met SBF**

De kasstroom (liquide middelen) sluit aan met de verantwoorde ontvangsten en uitgaven.

Wij hebben de volgende aansluitingen vastgesteld:
- GVS (SBF) (soll-positie te verantwoorden geld) met bij de RHB verantwoorde geldstromen.
- kasbedrag RHB met SBF (het centrale grootboek).

- geldstroom met de paraplurekening [redacted].
  In de spreadsheet 'Rondrekening van de kasstroom' controleert MA of er aansluiting is tussen de verantwoorde ontvangsten en uitgaven, afzonderlijke tussenrekeningen en de paraplurekening [redacted]. Wij hebben vastgesteld dat er een juiste afstemming is gemaakt en dat alle ontvangsten verantwoord zijn in SBF.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de automatische afroming en aanzuivering naar de schatkist heeft plaatsgevonden.

## 4.4 ONDERDEEL 3 Ontvangstenbepaling: overloop (VIC restrisico: L)

De diverse overloopstaten (Compt85A, med.25 lokaal, med.25 douane) zijn juist, tijdig en volledig opgesteld en sluiten aan met de landelijke overloopstaat.
De overloop is correct verwerkt in de jaarrekening van de BD.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden is vastgesteld dat de cijfers van de overloop, die zijn opgenomen in bestand 2019-12 Overloop Extra betrouwbaar tot stand zijn gekomen. Het saldo op de tussenrekeningen na de overboeking van de overloop is '0'. Het saldo op de tussenrekeningen is niet uitzonderlijk hoog. De saldi op de tussenrekeningen waarvan het middel bekend is (intracomptabel) zijn op hetzelfde middel in de ontvangsten verwerkt in SBF. De intracomptabele- en extracomptabele overloop is juist, tijdig en volledig geanalyseerd en toegerekend naar de ontvangsten/middelen in SBF overeenkomstig de afgesproken rekenregels. De landelijke overloopstaat sluit aan met de Compt85A en de mededelingen 25 Douane, CCA, ETM. De landelijke overloopstaat sluit aan met SBF. Er is een cijferbeoordeling uitgevoerd door de Middelenadministratie en er zijn hierbij geen bijzonderheden geconstateerd.

## 4.5 ONDERDEEL 4 ONTVANGSTENBEPALING: VERDELING ONTVANGSTEN OP GECOMBINEERDE HEFFINGEN

### *4.5.1 Controle Loonheffingen (VIC restrisico: H)*

*Conclusie*
Voor de verdeelde ontvangsten Loonheffingen is vastgesteld dat deze betrouwbaar in de jaarrekening Belastingdienst 2019 is verwerkt inclusief de betrouwbare verdeling in de achterliggende premiewerkmap. M.b.t. de premiewerkmap is de betrouwbaarheid vastgesteld van:
- De verdeling van de ontvangsten Loonheffingen 2019 o.b.v. de voorlopige verdeelsleutels PWV en de voorlopige verdeelsleutels LB/PVV;
- De herverdeling van de ontvangsten Loonheffingen in de boekjaren 2017/2018 voor het fiscale jaar 2017 o.b.v. de definitieve verdeelsleutel PWV en de voorlopige verdeelsleutels LB/PVV;
- De herverdeling van de ontvangsten Loonheffingen in het boekjaar/fiscaal jaar 2018 o.b.v. de voorlopige verdeelsleutel PWV en de voorlopige verdeelsleutels LB/PVV.

De verdeling o.b.v. de definitieve verdeelsleutel LB/PVV 2017 is beoordeeld door Control & Financiën (C&F).

*Bevindingen*
Wij hebben geen AO beschrijving en geen risico analyse aangetroffen op de processen die zich richten op de verdelingen ontvangsten LHN. Er is wel een beschrijving premiewerkmap LHN, maar dit is meer een gecombineerd document van beschrijving en werkinstructie. Deze beschrijving is overigens niet actueel.
De beheersingsmaatregelen die nu zijn opgenomen in het proces zijn deels beschreven in het document beschrijving premiewerkmap LHN ,het concept Beheerverslag verdeling loonheffingen en inkomensheffing 2019, de werkinstructie en zijn deels ingebouwd en beschreven in de premiewerkmap. Een totaaloverzicht van alle beheersingsmaatregelen op het proces verdelingen LHN (vanaf de aanpassingen in

HLP, de verwerkingen/berekeningen in de premiewerkmap, de boekingen in SBF t/m de afdrachten aan opdrachtgevers) ontbreekt.

In 2019 zijn belangrijke stappen gezet om de interne beheersing op de premiewerkmap kwalitatief te verbeteren. De volgende beheersingsmaatregelen zijn ingezet:
- In diverse tabbladen van de premiewerkmap zijn leeswijzers en zichtbare afstemmingen met brondocumenten opgenomen.
- Er zijn checks op de premiewerkmap ingericht die in afzonderlijke tabbladen van de premiewerkmap zijn opgenomen. Voorbeelden daarvan zijn Check 1 LHN t/m Check 3 LHN.
- Door [redacted] is een beheerverslag verdeling loonheffingen en inkomensheffing geschreven. Doel van dit verslag is om meer transparantie te creëren met betrekking tot de opzet en werking van de getroffen beheersmaatregelen bij de verdelingen Loonheffingen en inkomensheffing en dient bij te dragen aan de betrouwbaarheid van de financiële verantwoording van de Belastingdienst. Dit beheerverslag is voor de VIC op de loonheffingen een leidraad geweest om deze controle uit te voeren en daarmee inzicht te krijgen in de beheersing van de verdeling loonheffingen in het algemeen en de premiewerkmap in het bijzonder. Zonder dit beheerverslag zou het uitvoeren van een audit op de verdeling loonheffingen en inkomensheffing (nog meer) een tijdrovend en complex onderzoek zijn geworden.

Het proces van verdelen loonheffingen is een groot, complex en belangrijk proces. Dit proces bestaat uit diverse elementen zoals het bepalen van de definitieve percentages PVV, het berekenen van de percentages HLP, het continue verdelen van ontvangsten loonheffingen voorgaande boekjaren, het verdelen van de ontvangsten lopend jaar, het journaliseren in SBF/correct verwerken in de jaarrekening, deelnemen aan de fondsenoverleggen en het samenstellen van de premieoverzichten. Deze activiteiten zijn verspreid over 7 medewerkers binnen het team Middelenadministratie. Ieder van deze medewerkers is betrokken bij een of meer van deze deelprocessen, maar geen van de medewerkers is betrokken bij het gehele proces. Dit maakt de belangrijke verdeling van de loonheffingen kwetsbaar.

De werkinstructie SAP_SUB_XXXX is niet actueel. Een voorbeeld daarvan is: Het controleveld in tabblad 'Ber. Verdeelsleutels PWVZVF', veld Z16 dient opnieuw bezien te worden of dit nuttig is als beheersmaatregel. Het lijkt erop dat deze ingestelde beheersmaatregel niet meer up to date is (zie bevinding bij werkstap 8.2).
*MA geeft aan dat dit controleveld inderdaad verwijderd kan worden. Dit was een controle of het aandeel LBPVV niet te veel afweek, maar is niet meer up to date.*

*Advies verbetering interne beheersing:*
- Het verdient aanbeveling, op het niveau van de processen verdelingen LHN, een AO beschrijving op te stellen, een risico analyse uit te voeren en de beheersingsmaatregelen daaraan te koppelen. - Breng periodiek in 2020 een beheerverslag loonheffingen en inkomensheffing uit. Om te beginnen bijvoorbeeld halfjaarlijks t/m de maand juni.
- De opbouw vanuit HLP en de berekening van de percentages en verdeelsleutels LHN en de controles daarop (de oranje tabbladen in de premiewerkmap) zouden mogelijk in een apart spreadsheet afgewikkeld kunnen worden of geautomatiseerd kunnen worden. Ook de tabbladen met premie-overzichten zouden in een afzonderlijk spreadsheet geplaats kunnen worden. Dat maakt de huidige premiewerkmap minder complex.
- Ontwikkel een visie op de beheersing en personele inzet van de verdelingen loonheffingen zodat er meerdere medewerkers zijn die het hele proces overzien, dat er op onderdelen adequate back-up aanwezig is waarmee de verdelingen vervolgens kwalitatief inhoudelijk toekomstbestendig gemaakt kunnen worden.
- Actualiseer periodiek de werkinstructie SAP_SUB_XXXX.

### 4.5.2 Controle Inkomensheffing (VIC restrisico: H)

*Conclusie*
Voor de verdeelde ontvangsten Inkomensheffing is vastgesteld dat deze betrouwbaar in de jaarrekening Belastingdienst 2019 is verwerkt inclusief de betrouwbare verdeling in de achterliggende premiewerkmap. M.b.t. de premiewerkmap is de betrouwbaarheid vastgesteld van de verdeling van de ontvangsten Inkomensheffing 2019 o.b.v. de voorlopige verdeelsleutels IB/PVV;
De verdeling o.b.v. de definitieve verdeelsleutel IB/PVV 2015 is beoordeeld door Control & Financiën (C&F).

*Bevindingen*
Wij hebben geen AO beschrijving en risico analyse aangetroffen voor de processen die zich richten op de verdelingen ontvangsten IH.

Beheersingsmaatregelen zijn deels ingebouwd in de premiewerkmap, zijn deels opgenomen in het beheerverslag verdeling loonheffingen en inkomensheffing 2019 en zijn ook in de werkinstructie opgenomen. Een totaaloverzicht van de beheersingsmaatregelen op de processen verdelingen IH ontbreekt.

In 2019 zijn belangrijke stappen gezet om de interne beheersing op de premiewerkmap kwalitatief te verbeteren. De volgende beheersingsmaatregelen zijn ingezet:

- In diverse tabbladen van de premiewerkmap zijn leeswijzers en zichtbare afstemmingen met brondocumenten opgenomen.
- Er zijn checks op de premiewerkmap ingericht die in afzonderlijke tabbladen van de premiewerkmap zijn opgenomen. Voorbeelden daarvan zijn Check IH 1 t/m Check IH 3.
- Door [redacted] is een beheerverslag verdeling loonheffingen en inkomensheffing geschreven. Doel van dit verslag is om meer transparantie te creëren met betrekking tot de opzet en werking van de getroffen beheersmaatregelen bij de verdelingen Loonheffingen en inkomensheffing en dient bij te dragen aan de betrouwbaarheid van de financiële verantwoording van de Belastingdienst. Dit beheerverslag is voor de VIC op de inkomensheffing een leidraad geweest om deze controle uit te voeren en daarmee inzicht te krijgen in de beheersing van de verdeling inkomensheffing in het algemeen en de premiewerkmap in het bijzonder. Zonder dit beheerverslag zou het uitvoeren van een audit op de verdeling loonheffingen en inkomensheffing (nog meer) een tijdrovend en complex onderzoek zijn geworden.

Het proces van verdelen inkomensheffing is een minder groot en complex proces in vergelijking met de LHN. Dit proces bestaat uit diverse elementen zoals het bepalen van de definitieve percentages PVV, het verdelen van de ontvangsten lopend jaar, het journaliseren in SBF/correct verwerken in de jaarrekening, deelnemen aan de fondsenoverleggen en het samenstellen van de premieoverzichten. Deze activiteiten zijn verspreid over diverse medewerkers binnen het team Middelenadministratie. Ieder van deze medewerkers is betrokken bij een of meer van deze deelprocessen, maar geen van de medewerkers is betrokken bij het gehele proces. Dit maakt de belangrijke verdeling van de inkomensheffing kwetsbaar.

*Overige bevindingen:*
De werkinstructie SAP_SUB_XXXX is niet actueel.

*Advies verbetering interne beheersing:*
Het verdient aanbeveling, op het niveau van de processen verdelingen IH, een AO beschrijving op te stellen, een risico analyse uit te voeren en de beheersingsmaatregelen daaraan te koppelen.

- Breng periodiek in 2020 een beheerverslag loonheffingen en inkomensheffing uit. Om te beginnen bijvoorbeeld halfjaarlijks t/m de maand juni.

- De tabbladen met premie-overzichten zouden in een afzonderlijk spreadsheet geplaatst kunnen worden. Dat maakt de huidige premiewerkmap minder complex.
- Ontwikkel een visie op de beheersing en personele inzet van de verdelingen inkomensheffing en loonheffingen zodat er meerdere medewerkers zijn die het hele proces overzien, dat er op onderdelen adequate back-up aanwezig is waarmee de verdelingen vervolgens kwalitatief inhoudelijk toekomstbestendig gemaakt kunnen worden.
- Actualiseer periodiek de werkinstructie SAP_SUB_XXXX.

### *4.5.3 Controle definitieve afdrachten IB/PVV en LB/PVV (VIC restrisico: H)*

Herbeoordeling (review) op de vaststelling van de definitieve afrekening van de gecombineerde heffingen (LB/PVV 2017 en IB/PVV 2015) heeft plaatsgevonden door C&F.

**LBPVV 2017**

Bij de review zijn geen materiële afwijkingen geconstateerd bij de berekening van de verdeelsleutels en de daaruit volgende afrekening van € 937 mln. Hoewel niet-materieel, zal met de Fondsbeheerders worden afgestemd of de in jaar t en t+1 ontvangen en uitgegeven invorderingsrente vanaf 2020 al dan niet in de definitieve afrekening wordt betrokken.

**IBPVV 2015**

Bij de review zijn geen materiële afwijkingen geconstateerd bij de berekening van de verdeelsleutels en de daaruit volgende eindafrekening van € 1.342,8 mln.
Hoewel niet-materieel, zal met de Fondsbeheerders worden afgestemd of de in jaar t t/m t+3 ontvangen en uitgegeven invorderingsrente vanaf 2020 al dan niet in de definitieve afrekening wordt betrokken. Verder verdient het aanbeveling om reeds voorafgaand aan het fondsenoverleg een VIC op de definitieve afrekening uit te voeren en de resultaten daarvan vast te leggen.

### *4.5.4 Motorrijtuigenbelasting: Ontvangstenbepaling, verdeling ontvangsten op gecombineerde heffingen (VIC restrisico: L)*

*Conclusie*

Wij hebben vastgesteld dat de totaalverdeling op gecombineerde heffingen Motorrijtuigenbelasting over 2019 juist en volledig heeft plaatsgevonden op basis van de door CAP aangeleverde verdeelsleutels. Wij hebben geen onderzoek gedaan naar de juistheid van deze verdeelsleutels.

1. Uit de beschikbare bestanden en documenten concluderen wij dat de gehanteerde bronbestanden betrouwbaar tot stand zijn gekomen cq de juiste broninformatie is gebruikt voor de verdeling Motorrijtuigenbelasting.
2. Het juiste percentage is toegepast in de verdeling tussen aandeel Rijk (71,025%) en het aandeel Provincies (opcenten 28,974%).
3. De verdeling tussen Rijksdeel motorrijtuigenbelasting en Provinciale opcenten is volledig en op een juiste wijze verdeeld en verwerkt in de financiële administratie.
4. De verdeling tussen Rijksdeel motorrijtuigenbelasting en Provinciale opcenten is op een juiste wijze verantwoord in de jaarrekening 2019. Ook de verdeling Provinciale Opcenten per provincie is juist toegelicht.
5. De cijferbeoordeling 2019 laat geen verschillen, afwijkingen, of opvallende trends zien.

*Bevindingen*
Wij hebben geen AO beschrijving en risico analyse aangetroffen. Er is wel een werkinstructie beschikbaar.
Periodiek (maar onregelmatig) wordt er een cijferboordeling uitgevoerd door de Middelenadministratie.

*Advies*
Wij adviseren de cijferbeoordeling op reguliere basis in te voeren.

### *4.5.5 Energiebelasting: Ontvangstenbepaling, verdeling ontvangsten op gecombineerde heffingen - Energiebelasting (VIC restrisico: L)*

*Conclusie*

Wij hebben vastgesteld dat de totaalverdeling over 2019 op gecombineerde heffingen Energiebelasting over 2019 juist en volledig heeft plaatsgevonden op basis van de door Energieteam Arnhem aangeleverde verdeelsleutels. Wij hebben geen onderzoek gedaan naar de juistheid van deze verdeelsleutels.

1. Uit de beschikbare bestanden en documenten concluderen wij dat de gehanteerde bronbestanden betrouwbaar tot stand zijn gekomen cq de juiste broninformatie is gebruikt voor de verdeling Energiebelasting en Opslag Duurzame Energie.
2. De door MA toegepaste werkwijze en systematiek van verdeelpercentages 2006 t/m 2017 (vast) en 2018 en 2019 (berekend obv heffingsgegevens) is juist toegepast en conform het document Verdeelsleutels 2019.doc.
3. Het totaal te verdelen ontvangsten is op een juiste en volledige wijze verdeeld over de componenten Energiebelasting en Opslag Duurzame Energie. En ook op een juiste en volledige wijze (ook met terugwerkende kracht over eerder boekjaar 2018) verdeeld en geboekt.
4. Geconcludeerd kan worden dat de onverdeelde/verdeelde ontvangsten in SBF betrouwbaar zijn.
5. De verdeelde ontvangsten Energiebelasting en ODE sluiten aan met de concept jaarrekening 2019.

*Bevindingen*
In de Excel werkbestanden zijn ingebouwde controle totaaltellingen opgenomen.
Er vindt geen zichtbare vastlegging plaats van de controles op de juistheid en de volledigheid van de verwerking in de financiële administratie.
Periodiek (maar onregelmatig) wordt er een cijferboordeling uitgevoerd door de Middelenadministratie.

*Advies*
Wij adviseren de cijferbeoordeling op reguliere basis in te voeren.

## 4.6 ONDERDEEL 5 ONTVANGSTENBEPALING: DE BIJDRAGEN VAN DE BELASTINGDIENST AAN DE BEGROTINGSFONDSEN (VIC restrisico: L)

Dit onderdeel hebben we gegeven de beschikbare capaciteit en het tijdpad van de jaarafsluiting niet uitgevoerd. Dit besluit is genomen in het VIC overleg van 4 februari 2020 op basis van de risico inschatting in het VIC plan.

## 4.7 ONDERDEEL 6 SALDIBALANS

De onderdelen Rekening-courant kerndepartement Intracomptabel (6.1), Liquide middelen Intracomptabel (6.2) en Overige vorderingen en leningen (6.7) hebben we gegeven de beschikbare capaciteit en het tijdpad van de jaarafsluiting niet uitgevoerd. Dit besluit is genomen in het VIC overleg van 4 februari 2020 op basis van de risico inschatting in het VIC plan. De genoemde onderdelen hebben daarin een lage VIC restrisico inschatting.

### *4.7.1 Schulden buiten begrotingsverband (Intracomptabel) = te betalen(VIC restrisico: M)*

*Conclusie*

De schulden buiten begrotingsverband in SBF sluiten aan met de Saldibalans en IVM. Tevens zijn de schulden buiten begrotingsverband uit SBF (191000) aangesloten met SAPMINFIN. Er zijn geen verschillen (meer) geconstateerd.

*NB.*
*Er was een verschil bij MSID (MOSS) tussen saldo Minfin en BD (SBF). Verschil wordt verklaard door de overloop (-2.114.900,06). De MA geeft aan dat de maandelijkse mutaties aan Minfin altijd inclusief overloop is, maar dat voor de balanspositie (via de # 161000) wordt uitgegaan van de stand exclusief overloop. Een nadere analyse op het verschil geeft aan dat de overloop overeenkomt met het geconstateerde verschil (op 27k na).*
*De JR BD is hierdoor gecorrigeerd voor het onderdeel MOSS naar de stand van MinFin (restverschil blijft over 27k.)*
*Ook SBF is gecorrigeerd door de MA.*

### *4.7.2 Vorderingen buiten begrotingsverband (VIC restrisico: L)*

*Conclusie*

De vorderingen buiten begrotingsverband zijn juist en volledig verantwoord.

*Bevindingen*

De wijze van aansluiting SBF met SAPMINFIN door MA is juist en volledig. Deze maandelijkse werkwijze draagt bij aan een juiste en volledige aansluiting met de grootboekadministratie van het Ministerie van Financiën.

Op basis van de door VIC uitgevoerde werkzaamheden is vastgesteld dat de cijfers in MIN FIN in aansluiting zijn met SBF en betrouwbaar tot stand zijn gekomen.

De jaarrekening Belastingdienst sluit met onderliggende specificaties en is in aansluiting met de financiële administratie. Specificatie en financiele administratie ad € 6.289.628 sluit met de jaarrekening ad € 6.290.000 (afgerond).

### *4.7.3 Belasting- en premievorderingen & Conserverende aanslagen (VIC restrisico: M)*

*Conclusie*

De saldibalansposten Belasting- en premievorderingen & Conserverende aanslagen zijn juist en volledig verantwoord.
De gebruikte bronbestanden zijn betrouwbaar. De bedragen van de positieve vorderingen, de negatieve vorderingen en verminderingen, de oninbaarlijdingen en kwijtscheldingen en de ontvangsten sluiten aan met het grootboek SBF.
De bedragen die opgenomen zijn in het saldibalans 'verloopoverzicht Belasting- en premievorderingen' sluiten aan met de onderliggende specificaties. De tekst van de toelichting op de saldibalans strookt met de achterliggende cijfers.

Alle cijfers sluiten aan met de onderliggende specificaties.

*Bevindingen*

Er zijn beheersingsmaatregelen uitgevoerd door team MA. Er is gecontroleerd of het totaalbedrag Netto in te vorderen gelijk is aan het gecumuleerd saldo op basis van de query transactie 'FS10N'. Er zijn vierkantsvergelijkingen (= controletellingen) opgenomen in de spreadsheet.

Er zijn door team MA bij het opstellen van de jaarrekening een tweetal verschillen geconstateerd. Het eerste verschil betreft een 'aansluiting van de beginbalans' t.w.v. € 597.000,=. Dit verschil is naar is medegedeeld onverklaarbaar. Gezien het materieel belang van dit verschil is hier verder geen aandacht aan besteed. Het tweede verschil betreft een correctieboeking van IH Dub t.w.v. € 38.762.000,=. Dit verschil is ontstaan, doordat als gevolg van een storing in de jaren 2012 t/m 2015 de betalingen met berichtcode 083 voor de zogenaamde "9" jaarsvorderingen inkomensheffing (IH met middelcode "h" SFB segment 2302) niet in de COA/Comprod konden worden verwerkt. (zie memo 'Correctie IH DUB vorderingen v0.2'). Inmiddels is er een correctieboeking uitgevoerd, waardoor het verschil zich volgend jaar niet meer voordoet.

*Verloopoverzicht belasting- en premievorderingen / 9-jaarsprocedure*
Jaarlijks toont de financiële verantwoording van het ministerie van Financiën het verloop van de vorderingen, waarbij de mutaties in het jaar worden ingedeeld naar: ontstane rechten, ontvangsten, verleende verminderingen en negatieve aanslagen en oninbaarlijdingen en kwijtscheldingen. De jaarrekening van Financiën 2019 zal een meer gecomprimeerd verloopoverzicht geven aangevuld met een aparte indicator voor de oninbaarlijdingen, net als de jaarrekening van de Belastingdienst. De reden hiervoor zijn de doublures die er zijn op meerdere soorten mutaties van het verloopoverzicht. Deze doublures zijn het gevolg van de transfer van vorderingen van de ene vorderingenadministratie naar de andere vorderingenadministratie na 9 jaar (de zogenaamde "9-jaarsprocedure"). Hierdoor zijn er onder meer doublures op de oninbaarlijdingen en de vermeerderingen. Deze doublures treden het gehele jaar op, maar pieken in de maanden november/december als gevolg van de daadwerkelijke vorderingentransfer.
Eind 2019 bleek dat door twee inningssystemen administratief onjuiste boekingen met betrekking tot de Belasting en Invorderingsrente (BIR) werden gegenereerd. Deze boekingen leidden tot een onjuiste rapportage van de ontvangsten en uitgaven van de BIR op de begroting van Financiën. Beide werden voor hetzelfde bedrag te hoog weergegeven. Bij verminderingen op een specifieke soort belastingvorderingen (de 9 jaarsvorderingen die administratief oninbaar zijn geleden), werden op geautomatiseerde wijze onjuiste boekingsregels aangemaakt. Abusievelijk leidde een

verlaging van een vordering ook tot boekingen van renteontvangsten en -uitgaven, terwijl er feitelijk geen enkele ontvangst of betaling plaatsvond. C&F heeft deze fout ontdekt door het uitvoeren van "close monitoring" op het verloop van de uitgaven en niet-belastingontvangsten.
Wij adviseren om maandelijks het verloopoverzicht van de vorderingen op het niveau van de jaarrekening en op het niveau van de middelen inzichtelijk te maken en hierbij specifiek ook de impact van de transfer van de vorderingen en de BIR in beeld te brengen zodat het mogelijk is om een regulier verloopoverzicht van de vorderingen te verstrekken zonder doublures.

#### *4.7.4 Terugvorderingen Toeslagen (VIC restrisico: H)*

*Conclusie*
De saldibalansposten terugvorderingen toeslagen en de toelichting hierop zijn juist en volledig verantwoord.
De vorderingen per toeslagsoort (d.d. 31-12-2019 en 31-12-2018) zoals opgenomen in de 'Toelichting Saldibalans –Terugvorderingen van toeslagen' sluiten aan met de vorderingen in SBF.
De som van de vorderingen (totaal van de bedragen per soort toeslag), zoals ook opgenomen in de 'Toelichting Saldibalans –Terugvorderingen van toeslagen' sluit aan met de totaalbedragen (d.d. 31-12-2019 en 31-12-2018) zoals op genomen in de Kernstaat Saldibalans - Terugvorderingen van toeslagen'.
De saldi van de verplichtingen en vorderingen uit de vorderingenoverzichten (SBF) sluiten aan met de saldi in het verloopoverzicht (VORDKW19.12 obv SBF tab vordering-verplichting).
De bedragen en percentages in de toelichting bij de post terugvorderingen Toeslagen sluiten aan met de onderliggende specificaties. Dit betreft o.a. de bedragen 'buiten invordering gesteld', bedragen omtrent 'CAF-vorderingen' en de percentages openstaande vorderingen per Toeslagjaar.

*Bevinding*

Door de MA vindt geen zichtbare aansluiting plaats van de saldi verplichtingen en vorderingen in de vorderingenoverzichten met de saldi in het verloop overzicht vorderingen (VORDKW19 .12 obv SBF). Advies is om deze aansluiting vast te leggen.

Voor de Toeslagen is de afstemming tussen de heffing en inning vastgesteld. Er resteert een gering verschil van 1.075 euro bij het Kindgebonden budget.

#### *4.7.5 Voorschotten van Toeslagen (VIC restrisico: H)*

C&F heeft een review gedaan op de door de Middelenadministratie uitgevoerde interne controle.
Hierbij is vastgesteld dat de gemaakte aansluitingen en plausibiliteitscontroles uitputtend zijn en een goed overall beeld geven. F&MI heeft de uitgevoerde controles goed vastgelegd. Er zijn geen fouten of verschillen geconstateerd en de conclusies aangaande plausibiliteit worden onderschreven.

#### *4.7.6 Overige voorschotten (VIC restrisico: H)*

*Conclusie*
De bedragen van de overige voorschotten volgens de saldibalans en het verloopoverzicht zoals opgenomen in de toelichting saldibalans sluiten aan met de onderliggende specificaties en grootboek SBF. Er zijn geen verschillen geconstateerd. De onderliggende berekeningen zijn juist uitgevoerd.

## 4.8 ONDERDEEL 7 Het samenstellen van de financiële verantwoording van de Belastingdienst (VIC restrisico: M)

Bij dit onderdeel hebben wij verschillende aansluitingen herbeoordeeld en een afsluitende cijferbeoordeling uitgevoerd. Daarmee hebben wij vastgesteld of de financiële verantwoording Belastingdienst betrouwbaar (juist, tijdig en volledig) tot stand is gekomen.

De werkprogramma's 7.3, 7.5, 7.8 en 7.9 van het draaiboek VIC hebben we niet (geheel) uit kunnen voeren. Werkprogramma 7.3. hebben wij wel grotendeels gedaan omdat we in de werkprogramma's van onderdeel 6 'controle saldibalansposten' wel iedere keer de aansluiting met de jaarrekening hebben gemaakt. MA licht de gemaakte aansluitingen/controles nog toe in een memo.

### *4.8.1 Toelichting totstandkoming jaarrekening*

Jaarlijks stelt de Middelenadministratie de jaarrekening in concept op, waarbij de activiteiten van de Middelenadministratie gericht zijn op het cijfermatige deel van de jaarrekening. Wanneer dit deel gereed is, neemt C&F de pen over en zorgt voor de verdere aanvullingen. Tot de jaarrekening van 2019 werden de ontvangsten in de jaarrekening indirect afgeleid van de financiële administratie. Om tot de cijfers van de ontvangsten te komen werd er gestart met de cijfers vanuit SBF, waarna er meerdere tussenstappen waren om tot de ontvangsten in de jaarrekening te komen. Vanaf de jaarrekening 2019 zijn de ontvangsten in de jaarrekening gebaseerd op SBF in samenwerking met IVM.

### *4.8.2 Aansluiting jaarrekening met SBF*

De aansluiting van kernstaat 1,2 en 3 (vanuit IVM-SBF) met jaarverantwoording H5 kernstaten 5.1.1, 5.2.1. en 5.3.1. is akkoord, behoudens een verschil in de materiële uitgaven (bedrag € 283.000) die niet in de kernstaten van de jaarverantwoording wordt verantwoord. Dit verschil is ook door de ADR geconstateerd. Correctie van de jaarrekening voor dit bedrag was niet noodzakelijk.
Daarnaast kunnen niet alle bedragen vanuit de kernstaten in de jaarverantwoording worden aangesloten met bedragen uit IVM, omdat deze als bron SAP-SBD (administratie personele en materiële uitgeven Belastingdienst – kleine geldstroom) hebben in plaats van SAP-SBF (centrale grootboekadministratie – grote geldstroom). De aansluitingen van de kernstaten met SAP-SBD worden gemaakt in werkprogramma 7.2.

### *4.8.3 Aansluiting jaarrekening met opgaaf SBD*

Het bronbestand SBD sluit aan met de jaarverantwoording.

### *4.8.4 Aansluiting met de begrotingen van de opdrachtgever Financiën qua ontvangsten en qua inrichting van de jaarrekening*

Behoudens enkele afrondingsverschillen (verschillen van € 1 mln. in de totaaltellingen) kunnen de aansluitingen worden gemaakt.

### *4.8.5 Aansluiting geldstroom o.b.v. bankgegevens (ING & RHB) met SBF*

Het bestand 'Rondrekening van de geldstroom' is betrouwbaar. De bedragen 'Kasbedrag rekening courant RHB','Kasbedrag liquide middelen' en 'kasbedrag totaal' van het bestand 'Rondrekening van de kasstroom' sluiten aan met SBF.

### 4.8.6 *Aansluiting de geldstroom o.b.v. bankgegevens met de jaarrekening (incl. saldibalans)*

Het bestand 'Rondrekening van de geldstroom' is betrouwbaar. De bedragen van de kernstaten 'niet begrotingsverplichtigen,- uitgaven, - en – ontvangsten' en 'begrotingsverplichtigen,- uitgaven, - en – ontvangsten' sluiten aan met de CAFRHB en de Rondrekening van de kasstroom.

### 4.8.7 *Afsluitende cijferbeoordeling op de jaarrekening*

Uit de cijferbeoordeling blijken grotendeels verklaarbare toe-dan wel afnames op de ontvangsten op de belastingmiddelen 2019. Bijzonderheid is dat in de ontvangstenrapportage van december 2019 er bijvoorbeeld voor het middel Omzetbelasting geen verklaring beschikbaar is van de significante toename op dit belastingmiddel. Dit zou juist een toegevoegde waarde kunnen hebben voor de afnemers van dit rapport.

Wij adviseren de schrijvers van de ontvangstenrapportage om opvallende afwijkingen in relatie tot ramingen en begrotingen en in vergelijking met een voorgaand jaar niet alleen te signaleren, maar ook te verklaren. Daarbij zou ook een analyse van externe oorzaken (zoals macro-economische factoren) meegenomen moeten worden.

**Bijlage 1 VIC Plan Middelenadministratie**

Bijlage 1 VIC Plan Middelenadministratie

Belastingdienst

VERTROUWELIJK

Aan : [redacted]

SSO F&MI

Contactpersoon
[redacted]

# memo

VIC-plan Middelenadministratie m.b.t. de jaarrekening Belastingdienst 2019

**Datum**
18-11-2019

**Versienummer**
1.0

**Bijlagen**
Risicoanalyse VIC-plan Middelenadministratie

## 1. Inleiding

Ten behoeve van het financieel verantwoorden door de diverse opdrachtgevers van de Belastingdienst stelt de Belastingdienst jaarlijks een financiële verantwoording op. Deze verantwoording is gebaseerd op de financiële administratie voor de middelen. De VIC richt zich op de beheersing van de grote geldstroom zoals die wordt vastgelegd en verantwoord door de Middelenadministratie.
De processen binnen de Middelenadministratie die leiden tot de financiële verantwoording van de Belastingdienst bestaan uit:

1. Aansluiting van het grootboek Comprod met de vorderingenadministratie COA
2. De journalisering in SBF van de financiële gegevens in de vorderingenadministraties en de administratie voor het geldverkeer. Deze journalisering komt grotendeels geautomatiseerd tot stand, welke dan gecontroleerd wordt via stand-, stroom en verbandscontroles. Indien nodig wordt de geautomatiseerde journaalposten aangevuld door manuele journaalposten
3. De ontvangstenbepaling: allocatie van de saldi op de tussenrekeningen aan de ontvangsten en middelen conform de Comptabiliteitswet 2016 (overloop)
4. Ontvangstenbepaling: allocatie van de ontvangsten op gecombineerde heffingen naar individuele belastingmiddelen (verdeling)
5. Ontvangstenbepaling: de bijdragen van de Belastingdienst aan de begrotingsfondsen
6. Posten in de saldibalans
7. Het samenstellen van de concept financiële verantwoording van de Belastingdienst

Binnen de Middelenadministratie (MA) zijn 3 invalshoeken belangrijk, te weten: de middelenverantwoording, de vorderingenadministraties en de afdrachten aan opdrachtgevers. Er zijn 11 administraties voor de vorderingen en geldverkeer die financiële gegevens aanleveren naar het concerngrootboek. De belangrijkste vorderingenadministratie is COA/Comprod, want deze administratie vertegenwoordigt circa 88% van de ontvangsten.
Een aantal belastingmiddelen worden gecombineerd geheven, geïnd en verwerkt in SBF, maar moeten met lokaal ontwikkelde applicaties (LOA's) verder uitgesplitst worden. De belangrijkste gecombineerde heffingen zijn de loonheffingen.
De Belastingdienst is onderdeel van de begroting van het ministerie van Financiën en heeft naast dit departement ook nog andere opdrachtgevers. Met een eigen jaarrekening voor de Belastingdienst legt de Belastingdienst de basis voor een betrouwbare financiële verantwoording van alle opdrachtgevers.

Dit VIC-plan heeft betrekking op de processen van de Middelenadministratie die van invloed zijn op de jaarrekening van de Belastingdienst en is gebaseerd op de volgende werkwijze:

- Initiële inschatting van de risico's zonder beheersmaatregelen
- Vaststellen van de effectiviteit van de beheersmaatregelen
- Vaststellen van het resterend risico en indien nodig aanvullende verbijzonderde interne controle werkzaamheden definiëren

Naast bovenstaande methodiek kunnen ook andere meer kwalitatieve argumenten van belang zijn om aanvullende werkzaamheden op het niveau van interne controle of verbijzonderde interne controle uit te voeren, denk bijvoorbeeld aan financiële posten die politieke gevoelig (kunnen) zijn zoals het CAF dossier.

In dit VIC-plan komen we tot een risico inschatting en de bepaling van VIC werkzaamheden op basis van een proces- en risicoanalyse.

In de bijlage hebben we de risico analyse per proces van de Middelenadministratie nader uitgewerkt.

## 2. Van proces en risicoanalyse naar interne beheersingsmaatregelen en verbijzonderde interne controlemaatregelen

Dit hoofdstuk vertrekt vanuit de aangeduide processen naar de inherente risico's, gaat daarna door naar de beheersmaatregelen en de verbijzonderde interne controles.

### Aansluiting vorderingenadministratie met decentrale grootboek.

COA-Comprod

Activiteit: Met ingang van 1 januari 2019 voert MA het sub-grootboek van de COA: Comprod. Dit subgrootboek is de basis voor verwerking van financiële feiten in SBF.
Risico: Het risico is dat verschillen tussen COA en Comprod optreden, welke niet tijdig worden vastgesteld en opgelost, waardoor de jaarrekening mogelijk minder betrouwbaar is.
De COA en daarmee ook Comprod verwerkt het grootste deel van de totale kasstroom van de Belastingdienst. Deze kasstroom heeft betrekking op middelen van Financiën en van derden. Het traject COA-Comprod is vrijwel geheel geautomatiseerd: de financiële gegevens die vandaag in COA worden gegenereerd, worden de dag erna geautomatiseerd verwerkt in Comprod.
Beheersmaatregel: de MA controleert dagelijks de aansluiting tussen COA en Comprod door middel van meerdere LOA's (>60). Deze aansluiting is complex en vereist veel expertise.
Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden toereikend beheerst. Het resterende risico voor de VIC is vanwege het financiële belang gemiddeld (M).
VIC CAP stelt ultimo november en december vast dat de aansluiting tussen COA en Comprod is gemaakt en dat verschillen zijn geanalyseerd en deelt de uitkomsten met F&MI. Wij maken afspraken met CAP over de planning en uitvoering van deze IC's.

### Aansluiting van de vorderingenadministraties en het geldverkeer met SBF

Activiteit: De journalisering binnen SBF is grotendeels geautomatiseerd, de vorderingenadministraties leveren geautomatiseerd journaalposten aan. De aansluiting van de vorderingenadministraties met SBF wordt dagelijks, wekelijks en maandelijks gecontroleerd door de medewerkers van de Middelenadministratie.
Risico: SBF ontvangt vanuit de administraties voor de vorderingen en het geldverkeer journaalposten. Wanneer deze journaalposten niet volledig, juist en tijdig zijn (verwerkt) dan is SBF niet (geheel) betrouwbaar.



1895565 01964

Beheersmaatregel van de MA op de aansluiting vorderingenadministraties-SBF: de maandelijkse controle richt zich op:

- Geldbeweging: ingaande geldstroom, onderlinge subsidies (interne overboekingen), ontvangsten (belastingen, rente, boetes etc.) en mutaties van de tussenrekeningen
- Vorderingenverloop: Beginstand + opgelegde aanslagen - verminderingen – oninbaarlijdingen – kwijtscheldingen – ontvangsten = eindstand

Hierbij wordt informatie uit SBF vergeleken met informatie die uit de vorderingenadministraties wordt opgeleverd en worden verschillen geanalyseerd. Dit vindt plaats op niveau van de relevante aspecten voor de jaarrekening..

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden toereikend beheerst. Het resterende risico voor de VIC is gemiddeld (M).
VIC: De verschillenanalyse wordt in ieder geval bij jaarafsluiting diepgaand onderzocht.

Beheersmaatregel ten aanzien van de administratie voor het geldverkeer GVS/PFA met SBF: dit zijn de administraties waarin de bankmutaties worden verwerkt. In plaats van diverse aansluitingen uit te voeren kan er ook volstaan worden met een aansluiting van dagafschriften van de ING bank en rekening courant overzichten van RHB. Zie ook de omspannende controle op de geldstromen en de aansluiting met SBF.
Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden toereikend beheerst. Het resterende risico voor de VIC is gemiddeld (M).
VIC: De aansluiting zal in ieder geval bij jaarafsluiting worden gemaakt en door VIC worden beoordeeld vanwege het belang van een sluitende geldbeweging

**3. Ontvangstenbepaling, overloop**

Activiteit: MA brengt de saldi op de tussenrekeningen in SBF over naar de ontvangsten/middelen overeenkomstig de reguliere procedure. Dit vindt plaats op niveau van de vorderingenadministraties binnen SBF.
Risico's: de transfer van de saldi op de tussenrekeningen naar de ontvangsten is niet juist of niet volledig waardoor er een saldo resteert op de tussenrekeningen. Wanneer er niet correct naar de middelen wordt toegerekend dan worden de ontvangsten van het ene middel te hoog en de ontvangsten van het andere middel te laag. Dit is met name van belang voor verschuivingen tussen middelen die van derden zijn.
Het overloopproces is maandelijks routinematig.
Beheersmaatregelen MA:

- Actualiseren van de beschrijving v.d. toegepaste regels door de MA
- Vaststelling dat het saldo op de tussenrekeningen 0 is
- Uitvoering van cijferbeoordeling

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden toereikend beheerst. Het resterende risico voor de VIC is laag (L).
VIC: De toerekening van de overloop wordt in ieder geval bij jaarafsluiting diepgaand onderzocht. Daarnaast voert VIC een herbeoordeling uit op de cijferbeoordeling.

**4. Ontvangstenbepaling, verdeling ontvangsten op gecombineerde heffingen**

Meerdere belastingen en premies worden gecombineerd geheven en betaald door de belastingplichtigen. Dit is niet het niveau waarop er wordt begroot en verantwoord. Om tot de juiste gegevens voor de jaarrekening te komen moeten de ontvangsten op gecombineerde belastingen en premies verdeeld worden. Dit plan richt zich op de verdelingen van de middelen met het grootste financiële belang, waarbij geldt dat voor de overige middelen in ieder geval een cijferbeoordeling zal worden uitgevoerd.

Inkomensheffing/Loonheffingen ( ± 150 mrd).
Activiteit: het verdelen van de ontvangsten van belastingplichtigen op de middelen loonheffingen (hierna LHN) en Inkomensheffing (hierna IH). De LHN- en IH-ontvangsten van belastingplichtigen zijn gebaseerd op het gecombineerd heffen en innen van met name belastingen (loonbelasting en inkomstenbelasting, hierna LB en IH), premies volksverzekeringen (PVV) en werknemersverzekeringen (PWV). Om de middelen te kunnen verwerken in de financiële verantwoording en om de middelen af te kunnen dragen aan de partners van de Belastingdienst moeten deze middelen worden verdeeld. Het verdeelproces bevat diverse onderdelen, deze VIC richt zich op het verdelen en het journaliseren van de verdeling in SBF. De processtappen die te maken hebben met het definitief vaststellen van

de verdeelsleutels voor premies volksverzekeringen worden voor 2019 door C&F beoordeeld en vallen daarmee vooralsnog buiten het aandachtsgebied van dit VIC-plan. Anders gezegd: de processtappen die tijdens de maandelijkse sluiting van de administratie voor de IH/LH verdeling worden uitgevoerd zijn onderdeel van dit VIC-plan. Het onderbouwen van de definitieve verdeelsleutels PVV en ook de beoordeling van deze onderbouwing vindt buiten de maandafsluiting plaats. De eventuele financiële gevolgen van het definitief verdelen van de ontvangsten zijn wel onderdeel van dit VIC-plan.

Risico's IH/LHN spreadsheet
Om de ontvangsten te verdelen naar de gewenste elementen van de jaarrekening wordt er gebruik gemaakt van een spreadsheet (LOA). In de spreadsheet wordt 150 mrd. euro verdeeld. Om deze verdeling goed te kunnen uitvoeren en beoordelen is kennis van zaken van de processen en van de spreadsheets benodigd. De functies van de spreadsheet bestaan uit:

- het vastleggen van de geldende voorlopige en definitieve verdeelsleutels voor LB/PVV en IB/PVV en van de op basis van de ontvangen aangiften bepaalde percentages voor de loonheffingen (PWV+LB/PVV).
- het verdelen van de ontvangsten van het lopende boekjaar (LHN +IH) als ook deels voor voorgaande boekjaren (LHN), het continu verrekenen, o.b.v. de voorlopige en definitieve verdeelsleutels
- het samenstellen van de journaalposten voor de verdeling

Door het grote aantal tabbladen, de verschillende functies van de spreadsheet en de verschillende type formules is de spreadsheet complex en bestaat de kans op fouten met een materiële financiële impact.

Beheersmaatregelen:

- de spreadsheet zelf bevat meerdere beheersmaatregelen zoals controle op de juistheid v.d. berekeningen en juistheid van de journaliseringen
- informatie uit de LH/IH spreadsheet wordt overgehaald naar andere spreadsheets voor cijferbeoordelingen
- er vindt controle plaats op de aansluiting van de SBF cijfers
- er vindt een controle plaats op de berekening van de fondsenverdeelsleutel in HLP door een vergelijkende berekening uit te voeren in een datawarehouse omgeving (DSS) en de eventuele verschillen te analyseren.

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
Ondanks de goede beheersmaatregelen wordt het restrisico voor de VIC van de inkomensheffing toch als hoog ingeschat (H). Dit vanwege het omvangrijke financieel belang, de complexe materie en de ingewikkelde spreadsheet.

VIC: Voor de totaalverdeling over 2019 wordt vastgesteld dat deze in overeenstemming is gebeurd met de door de sociale fondsen vastgestelde voorlopige verdeelsleutels. Daarnaast voert VIC een herbeoordeling uit op de cijferbeoordeling.
C&F voert een herbeoordeling uit op de vaststelling van de definitieve afrekening (LH 2017 en IH 2015).

<u>Motorrijtuigenbelasting</u>
Activiteit: het verdelen van de ontvangsten van belastingplichtigen op het middel motorrijtuigenbelasting. De motorrijtuigenbelastingontvangsten van belastingplichtigen zijn gebaseerd op het gecombineerd heffen en innen van belasting inzake motorrijtuigenbelasting voor bussen en vrachtwagens, houderschapsbelasting, fijnstofheffing (mogelijk vanaf december 2019) en provinciale opcenten. Om dit middel te kunnen verwerken in de financiële verantwoording en de juiste bedragen af te dragen aan het ministerie van Financiën en de provincies moet derhalve een juiste verdeling plaatsvinden over de betreffende componenten. Het proces van verdelen bevat diverse stappen, namelijk het verdelen, het journaliseren en het rapporteren over de verdelingen.

Risico's:

- de percentages die gebruikt worden voor de verdelingen zijn niet betrouwbaar
- de verdeling is niet goed toegepast op de ontvangsten
- de onverdeelde/verdeelde ontvangsten in SBF zijn niet betrouwbaar

Beheersmaatregelen:
- controles op de juistheid v.d. berekeningen en juistheid van de journaliseringen
- cijferbeoordelingen van de verdeelpercentages
- controle op de aansluiting van de SBF cijfers

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden toereikend beheerst. Het resterende risico voor de VIC is laag (L).

VIC: Voor de totaalverdeling over 2019 wordt vastgesteld dat deze in overeenstemming is gebeurd met de afspraken in het convenant, conform de afgesproken methodiek.

Energiebelasting
Activiteit: het verdelen van de ontvangsten van belastingplichtigen op het middel energiebelasting. De ontvangsten op dit middel van de belastingplichtigen zijn gebaseerd op het gecombineerd heffen en innen van energiebelasting en de opslag duurzame energie. Om de middelen te kunnen verwerken in de financiële verantwoording en om de middelen af te kunnen dragen aan het ministerie van Financiën en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat moeten deze middelen worden gesplitst. Het proces van verdelen bevat diverse stappen, namelijk het verdelen, het journaliseren en het rapporteren over de verdelingen.

Risico's:
- de percentages, die gebruikt worden voor de verdelingen zijn niet betrouwbaar
- de verdeling is niet goed toegepast op de ontvangsten
- de onverdeelde/verdeelde ontvangsten in SBF zijn niet betrouwbaar

Beheersmaatregelen:
- controles op de juistheid v.d. berekeningen en juistheid van de journaliseringen
- cijferbeoordelingen van de verdeelpercentages
- controle op de aansluiting van de SBF cijfers
- afstemmen opvoeren ETM met query Arnhem

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden toereikend beheerst. Het resterende risico voor de VIC is laag (L).

VIC: Voor de totaalverdeling over 2019 wordt vastgesteld dat deze in overeenstemming is gebeurd met de overeengekomen methodiek.

**5. Begrotingsfondsen**

Activiteit.
Vanuit de belastingontvangsten worden bepaalde begrotingsfondsen gefinancierd (BES....). De Belastingdienst boekt deze fondsen via de rekening-courant met de Rijkshoofdboekhouding. Dit is een eenmalige boeking op aangeven van Financiën.

Risico:
De geboekte bedragen zijn onjuist verantwoord

Interne beheersmaatregel:
Zie VIC

VIC: Vaststellen dat geboekt is conform opgave Ministerie van Financiën.

## 6. Saldibalans

Openstaande vorderingen en verplichtingen met belastingplichtigen en/of derden worden opgenomen in de saldibalans. De saldibalans maakt onderscheid tussen een intracomptabel en een extracomptabel deel. Het intracomptabele deel betreft de saldibalansposten die in dwingend evenwichtsverband en in directe relatie met de kasstromen worden bijgehouden. Het betreft de rekening-courantverhouding van de Belastingdienst met het kerndepartement, de saldi van liquide middelenrekeningen (voornamelijk banksaldi), alsmede de vorderingen en schulden buiten begrotingsverband. Het extracomptabel deel betreft saldibalansposten die niet in dwingend evenwichtsverband en in directe relatie met de kasstromen worden bijgehouden. Het betreft de openstaande saldi van vorderingen, voorschotten, verplichtingen en garanties.

Liquide middelen.
Risico: de post liquide middelen in de financiële verantwoording van de Belastingdienst is niet betrouwbaar. Betreft niet zozeer de ING-bankrekeningen (dagelijkse afroming naar RHB), maar andere rekeningen (Douane) en ook liquide middelen.
Beheersmaatregel: SBF aansluiten met dagafschriften van de ING bank en Rijkshoofdboekhouding
Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden toereikend beheerst. Het resterende risico voor de VIC is laag (L).
VIC: Onderzoek de aansluiting bij jaarafsluiting.

Schulden buiten begrotingsverband.
Schulden buiten begrotingsverband betreft voornamelijk ontvangsten die de Belastingdienst nog moet doorbetalen aan externe partijen, zoals bijvoorbeeld de provincies.

Risico: het saldo van de schulden buiten begrotingsverband is niet betrouwbaar.

Interne beheersmaatregelen zijn bijvoorbeeld het aansluiten van de jaarrekening met SBF en aansluiten met ontvangsten van december.
Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden niet afdoende beheerst gezien de (niet-materiële) fouten in de jaarrekening 2018. Het resterende risico voor de VIC is gemiddeld (M).
VIC: In ieder geval openstaande bedragen bij de jaarafsluiting beoordelen in relatie tot de afdrachten.

Vorderingen buiten begrotingsverband.
Vorderingen buiten begrotingsverband betreft voornamelijk ontvangsten die de Belastingdienst nog moet ontvangen van externe partijen

Risico: het saldo van de vorderingen buiten begrotingsverband is niet betrouwbaar.

Interne beheersmaatregelen zijn bijvoorbeeld het aansluiten van de jaarrekening met SBF en vaststellen dat het terechte openstaande vorderingen zijn.

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden niet afdoende beheerst gezien de (niet-materiële) fouten in de jaarrekening 2018. Het resterende risico voor de VIC is gemiddeld (M).

VIC:
In ieder geval openstaande bedragen bij de jaarafsluiting beoordelen in relatie tot de ontvangsten.



1895565 01964

Belasting- en premievorderingen & Conserverende aanslagen

Deze post in de jaarrekening betreft de openstaande vorderingen en verplichtingen van het ministerie van Financiën op de belastingplichtigen. Hierbij gelden een aantal aandachtspunten, te weten:

- vorderingen en verplichtingen van aanslagen worden beide meegenomen en gesaldeerd gepresenteerd
- verplichtingen die ontstaan op negatieve aangiften (teruggaven) worden meegenomen en gesaldeerd met de vorderingen en verplichtingen naar aanleiding van de aanslagen
- de vorderingen/verplichting moeten betrekking hebben op belastingen, boetes, belastingrentes, heffingsrentes en revisierentes. Vorderingen/verplichtingen uit hoofde van vervolgingskosten, coulancerente, administratiekosten, perceptiekosten en achterstandsrente worden niet meegenomen.
- ontvangsten die nog niet zijn toegewezen aan vorderingen worden administratief wel toegewezen aan belastingmiddelen, waardoor de hoogte van de vorderingen afneemt (overloop)

Verder is ook de ouderdom van de vorderingen een aandachtspunt.

Risico:
De belastingen- en premievorderingen in de jaarrekening als ook de nadere toelichting op de samenstelling van de vorderingen is niet betrouwbaar.

Beheersmaatregel:
Stel vast dat de post aansluit met SBF en dat de juiste selectie is gemaakt in SBF.
Uitvraag van de ouderdom van de openstaande vorderingen vanuit de diverse bronnen
Nagaan aansluiting heffen/innen bij CAP en Douane.
Standencontroles met vorderingenadministratie op niveau van verloopstaat (beginstand + vermeerderingen – verminderingen). Deze beheersmaatregelen staat ook vermeld bij "Aansluiting van de vorderingenadministraties en het geldverkeer" onder 2.

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden toereikend beheerst, echter gezien het financiële belang als midden aangemerkt (M).
VIC: In ieder geval verloopoverzicht vorderingen beoordelen en opvragen uitkomsten afstemming heffen/innen bij CAP.

Terugvorderingen van toeslagen.

Activiteit: na de definitieve toekenning van toeslagen kan het zijn dat de uitbetaalde voorschotten te hoog zijn geweest en daarmee ten onrechte zijn uitbetaald, dit deel wordt dan teruggevorderd.

Risico: de terugvordering van toeslagen voor de toeslagenministeries zijn niet betrouwbaar

Beheersmaatregel:
Vaststellen dat de post aansluit met SBF en dat de juiste selectie is gemaakt in SBF.
Nagaan aansluiting heffen/innen bij CAP.

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
Het bepalen van het verloop en de standen van de toeslagen vorderingen wordt beheerst. Het risico op fouten in de vorderingen voor de toeslagendepartementen wordt, vanwege de afwikkeling van CAF 11, als hoog (H) aangemerkt.

VIC:
In ieder geval verloopoverzicht vorderingen beoordelen en opvragen uitkomsten afstemming heffen/innen bij CAP.

Overige vorderingen
Betreft vorderingen voor ministerie van Financiën: eurovignet, terugvorderingen BTW compensatiefonds en overige vorderingen.

Risico: de overige vorderingen zijn niet betrouwbaar

Beheersmaatregel:
Vaststellen dat de post aansluit met SBF en overige externe opgaven.

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
De risico's worden toereikend beheerst. Het resterende risico voor de VIC is laag (L).

VIC: In ieder geval beoordelen van de aansluitingen.

Voorschotten van Toeslagen
Betreft uitbetaalde toeslagen op basis van een voorlopige toekenning. De voorschotten hebben betrekking op de toeslagen van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (Huurtoeslag), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Kinderopvangtoeslag en Kindgebondenbudget) en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Zorgtoeslag).

Risico: de voorschotten toeslagen zijn niet betrouwbaar

Beheersmaatregel:
Zie plan van aanpak voor voorschotten toeslagen.

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
Als gevolg van de manuele fouten in de jaarrekening 2018 en het onvoldoende uitvoeren van verbandscontroles en cijferbeoordeling wordt het risico's voor VIC als hoog (H) aangemerkt.
Extra aandachtspunt: het massaal automatisch continueren van de toeslagen ("MAC")
VIC: In ieder geval herbeoordelen verbandscontrole en cijferbeoordeling bij jaarafsluiting. Starten met herbeoordelen verbandscontrole derde kwartaal.

Overige voorschotten
Betreft voorschotten BTW compensatiefonds, ambtshalve voorschotten evenredige bijdrageverdeling ZVW en voorschotten apparaatskosten ten behoeve van het ministerie van Financiën.

Risico: de overige voorschotten voor het ministerie van Financiën is niet betrouwbaar

Beheersmaatregel:
Aansluiting met SBF
Beoordelen berekening op basis van de voorlopige/definitieve toekenning

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
Als gevolg van de manuele fouten in de jaarrekening 2018 op de voorschotten toeslagen wordt het risico's voor VIC op de overige voorschotten vooralsnog ook als hoog ingeschat moet worden (H).

VIC: In ieder geval herbeoordelen onderliggende berekening.

## 7. Samenstellen van de jaarrekening

Jaarlijks stelt de Middelenadministratie de jaarrekening in concept op, waarbij de activiteiten van de Middelenadministratie gericht zijn op het cijfermatige deel van de jaarrekening. Wanneer dit deel gereed is, neemt C&F de pen over en zorgt voor de verdere aanvullingen.

Tot de jaarrekening van 2019 werden de ontvangsten in de jaarrekening indirect afgeleid van de financiële administratie. Om tot de cijfers van de ontvangsten te komen werd er gestart met de cijfers vanuit SBF, waarna er meerdere tussenstappen waren om tot de ontvangsten in de jaarrekening te komen. Vanaf de jaarrekening 2019 zullen de ontvangsten in de jaarrekening worden gebaseerd op SBF in samenwerking met IVM

Risico's:
Jaarrekening is niet betrouwbaar

Interne beheersmaatregelen:

- Vaststellen dat de jaarrekening aansluit met SBF
- Vaststellen dat de jaarrekening aansluit met SBD
- Vaststellen dat de jaarrekening aansluit met de extracomptabele berekeningen voor de saldibalans
- Vaststellen dat de jaarrekening aansluit met de begrotingen van de opdrachtgevers qua ontvangsten en qua inrichting van de jaarrekening
- Vaststellen dat het onderscheid tussen het ministerie van Financiën enerzijds en de andere opdrachtgevers anderzijds goed is doorgevoerd
- Geldstroom o.b.v. bankgegevens aansluiten met SBF
- Geldstroom o.b.v. bankgegevens aansluiten met de jaarrekening (incl. saldibalans)
- Vaststellen dat de jaarrekening aansluit op de registraties in de administratie van het ministerie van Financiën
- Vaststellen dat de opgaaf voor de Rijkshoofdboekhouding aansluit op de maand december

Risico inschatting rekening houdend met de ingerichte beheersmaatregelen:
Het proces is aan wijzigingen onderhevig en daarmee foutgevoelig. Het risico wordt voor VIC als midden aangemerkt (M).

VIC: Aansluitingen herbeoordelen en uitvoeren afsluitende cijferbeoordeling.

## 8. VIC rapportage

Het VIC team rapporteert rechtstreeks aan [redacted] De rapportage bestaat uit een tussentijdse voortgangsrapportage en een uitgebreide rapportage van de uitgevoerde VIC op het jaarwerk. In de laatste rapportage worden de uitkomsten meegenomen van het VIC jaarwerk CAP.



1895565 01964

**Bijlage risicoanalyse VIC-plan Middelenadministratie**

## 1. Risicoanalyse

Deze risicoanalyse, die de basis vormt voor het inrichten van het verbijzonderde interne controleplan, heeft als startpunt de operationele processen van de Middelenadministratie en geeft ook de relatie met de financiële verantwoording weer.

## 2. Samenvatting

Hieronder wordt het restrisico weergegeven dat na beoordeling van inherent risico en interne controlerisico resteert.

| Proces | VIC restrisico |
|---|---|
| 1. Aansluiting decentraal grootboek Comprod met vorderingenadministratie COA | M |
| 2. Aansluiting SBF met vorderingenadministraties | M |
| 3. Ontvangstenbepaling: overloop | L |
| 4. Ontvangstenbepaling: verdeling<br>a. Loonheffingen<br>b. Inkomensheffing<br>c. Motorrijtuigenbelasting<br>d. Energiebelasting | H<br>H<br>L<br>L |
| 5. Ontvangstenbepaling: de bijdragen van de Belastingdienst aan de begrotingsfondsen | L |
| 6. Saldibalans | |
| a. Liquide middelen | L |
| b. Vorderingen/Schulden buiten begrotingsverband | M |
| c. Belasting- en premievorderingen & Conserverende aanslagen | M |
| d. Terugvorderingen van toeslagen | H |
| e. Overige vorderingen | L |
| f. Voorschotten van Toeslagen | H |
| g. Overige voorschotten | H |
| 7. Het samenstellen van de financiële verantwoording van de Belastingdienst | M |

## 3. Onderbouwing

**Ad 1: Aansluiting tussen vorderingenadministratie en het decentrale grootboek.**
Van oudsher hebben de vorderingenadministraties COA en INL eigen functionaliteit (respectievelijk Comprod en CCA) voor een financiële administratie. De Middelenadministratie heeft het beheer over Comprod, CAP beheert de vorderingenadministratie COA. Voor INL en CCA geldt dat CAP beide administraties beheert en wordt verder ook niet behandelt in dit onderdeel van de risicoanalyse.

*Financieel belang*
De omvang van de ontvangsten vanuit COA-Comprod is circa 227 mrd. Euro.

*Risico's*
- de inrichting van COA en Comprod is complex en vereist specialistische kennis
- niet alle mutaties in COA komen automatisch in Comprod terecht
- de mutaties in COA worden via batches in de nacht getransfereerd naar Comprod, daarmee sluiten de cijfers niet altijd aan

Inschatting: gezien de beschreven complexiteit kan het inherente risico op hoog worden ingeschat.

*Beheersmaatregelen*
- Comprod bevat vaste verbanden en vormt een netwerk van controletotalen voor COA
- Frequente verbandscontroles tussen COA en Comprod en verschillenanalyses
- Middelenrapportages met analyses van de actuele ontvangsten in vergelijk met de ontvangsten in de begroting en voorgaand jaar

Inschatting: De praktijk wijst uit dat deze beheersmaatregelen effectief zijn.

*Evaluatie*
De risico's worden toereikend beheerst, het resterende risico wordt voor de VIC als gemiddeld (M) aangemerkt.

**Ad 2: Aansluiting SBF (standencontroles ontvangsten en saldibalans)**
Binnen SBF worden de ontvangsten en de balansposities van de vorderingenadministraties en het geldverkeer geconsolideerd. Voor een groot deel gaat dit geautomatiseerd.

*Financieel belang*
De totale omvang van de ontvangsten van 2018 per vorderingenadministratie bedraagt 257.887,90 (in mln. euro's) . Het aandeel van COA/COMPROD bedraagt 227.821,0 (in mln. euro's).

*Risico's*
- Er wordt gewerkt met meerdere technieken voor de geautomatiseerde gegevenstransfer aan SBF, te weten UKF's en meer moderne techniek XML's. Gegevenslevering via UKF's wordt ingezet voor COA, INL, DOI en GVS. De UKF techniek bestaat uit meerdere tussenstappen en die allemaal goed moeten verlopen om de gegevens in SBF te krijgen
- De gegevenstransfer van IED vindt deel geautomatiseerd en deels manueel plaats
- De financiële gegevens van BC/N (Caribisch Nederland) worden via email aangeleverd en manueel verwerkt

Inschatting: gezien de beschreven complexiteit kan het inherente risico voor de gegevensaanlevering die via UKF verloopt ingeschat worden als hoog en voor de overige administraties als laag. IED wordt vanwege de mix van manuele en geautomatiseerde verwerking als een hoog risico aangemerkt.

*Beheersmaatregelen*

- Voor alle vorderingenadministraties (muv IED) geldt dat de correcte werking van de interfaces op niveau van de inrichting van de jaarrekening maandelijks wordt gecontroleerd door middel van verbandscontroles respectievelijk standencontroles.
- De gegevens in SBF die zijn aangesloten met de bronadministraties worden in een logisch verband gebracht om vast te stellen of het in evenwicht is:
    - Geldbeweging: ingaande geldstroom, onderlinge subsidies (interne overboekingen), ontvangsten (belastingen, rente, boetes etc.) en mutaties van de tussenrekeningen
    - Vorderingenverloop: Beginstand + opgelegde aanslagen - verminderingen – oninbaarlijdingen – kwijtscheldingen – ontvangsten = eindstand
- Dagelijkse opvolging of SBF wel financiële gegevens heeft ontvangen zodat haperingen snel en efficiënt opgelost kunnen worden
- De gegevens van het geldverkeer komen op 3 verschillende manieren binnen in SBF, namelijk: direct vanuit GVS in het grootboek, vanuit GVS in het geïntegreerde subgrootboek bank ("bankboek") en daarna in het grootboek en indirect via de vorderingenadministraties. Ook worden de mutaties van het geldverkeer aangesloten met de dagafschriften van de bank en van de Rijkshoofdboekhouding
- Voor de IED worden middels queries verbandscontroles uitgevoerd.

Inschatting: De praktijk heeft uitgewezen dat deze beheersmaatregelen effectief zijn.

*Evaluatie*
De risico's worden toereikend beheerst. Het resterende risico wordt voor de VIC op gemiddeld (M) gesteld.

**<u>Ad 3: Ontvangstenbepaling, overloop:</u>**

*Financieel belang*
De omvang van de overloop van 2018 voor de vorderingenadministratie bedraagt 12.164,9 (in mln. euro's). Het aandeel COA/Comprod bedraagt 10.905,8 (in mln. euro's).

*Risico's:*
- Er resteert een saldo op de tussenrekeningen omdat er geen aansluiting is tussen de stand van de tussenrekeningen en de boeking in de ontvangsten
- De toerekening aan een middel is te hoog of te laag waardoor er verschuivingen optreden tussen middelen van de partners in de jaarrekening van de Belastingdienst
- De uitkomsten van het overloopproces zijn niet in overeenstemming met de inrichtingsvereisten[2] van de jaarrekening van de Belastingdienst

*Beheersmaatregelen MA:*
- Het proces van de overloop is een maandelijkse routinematig uitgevoerd proces
- Actualiseren van de beschrijving v.d. toegepaste regels door de MA
- Vaststelling dat het saldo op de tussenrekeningen 0 is
- Uitvoering van cijferbeoordeling
- De journaalpost houdt rekening met de inrichtingsvereisten van de jaarrekening van de Belastingdienst

Inschatting: De praktijk heeft uitgewezen dat deze beheersmaatregelen effectief zijn.

*Evaluatie*

---

[2] Met inrichtingsvereisten wordt bedoeld: dat wanneer de overloop resulteert in ontvangsten voor ministerie van Financiën dat deze ontvangsten dan toegerekend worden aan belastingen en dat het juiste belastingjaar meegegeven wordt. De verdeling van de ontvangsten verschilt per belastingjaar.

De risico's worden toereikend beheerst, het resterende risico wordt voor de VIC als laag (L) aangemerkt.

**AD 4: Ontvangstenbepaling, verdelingen:**

*Financieel belang*
De omvang van de belangrijkste verdelingen van de ontvangsten in 2018 per vorderingenadministratie bedragen (in mln. euro's):

- Loonheffingen 150.465,2
- Inkomensheffingen 1.174,3
- Motorrijtuigenbelasting 5.702,8
- Energiebelasting 5.699,6

*Loonheffingen.*

*Financieel belang:*
De omvang van het financiële belang van de verdeling loonheffingen voor het lopende jaar bedraagt ruim 150 mrd euro (indicatief op basis van 2018).
Maandelijks worden de ontvangsten van het lopende jaar en deels van voorgaande boekjaren voorlopig verdeeld met behulp van verdeelsleutels en percentages.
Het definitief maken van de verdeelsleutels voor de loonheffingen gaat in twee stappen:

1. Continue verrekenen: de voorlopige verdeling van de premies werknemersverzekeringen loopt door tot en met 20 maanden na afloop van het desbetreffende kalenderjaar. Concreet:
    - de ontvangsten loonheffingen in het boekjaar 2017 die betrekking hebben op het fiscale jaar 2017 worden tot en met augustus 2019 iedere maand opnieuw herrekend en verdeeld.
    - de ontvangsten loonheffingen in het boekjaar 2018 die betrekking hebben op het fiscale jaren 2017 en 2018 worden respectievelijk tot en met augustus 2019 en tot en met augustus 2020 iedere maand opnieuw herrekend en verdeeld.
    - Daarmee is de verdeling voor de premies werknemersverzekeringen met betrekking tot het fiscale jaar 2017 in augustus 2019 en het fiscale jaar 2018 in augustus 2020 definitief vastgesteld.
2. Definitieve verdeelsleutels PVV: zolang het continue verrekenen nog loopt veranderen maandelijks ook de bedragen van de premies volksverzekeringen de inkomstenbelasting. Na 20 maanden wordt de totale financiële ruimte voor de verdeling tussen premies volksverzekeringen en loonbelasting als bekend verondersteld. De definitieve verdeelsleutels van dit deel van de loonheffingen wordt binnen 24 maanden na afloop van het kalenderjaar vastgesteld. Wanneer deze sleutels definitief zijn wordt de financiële ruimte van het desbetreffende fiscale jaar in meerdere boekjaren opnieuw herrekend en verdeeld over de individuele PVV-fondsen en de loonbelasting. Concreet: de financiële ruimte voor PVV en LB voor het fiscale jaar 2017 kan in december 2019 herrekend worden voor de boekjaren 2017, 2018 en 2019

*Risico's*
1. Input: de te verdelen ontvangsten zijn niet correct
2. Input verdeelsleutels:
    2.1. de voorlopige verdeelsleutels en de voorlopige percentages zijn niet betrouwbaar
    2.2. de definitieve verdeelsleutels n.a.v. continue verdelen zijn niet correct
    2.3. de definitieve verdeelsleutels PVV en LB zijn niet vastgesteld
3. De berekeningen zijn niet correct uitgevoerd
4. De berekeningen zijn niet correct overgenomen in de journaalposten
5. Vrijwel alle eerder genoemde processtappen als ook de verdeling van de inkomensheffing vinden allemaal plaats in één spreadsheet met daarbij ook nog eens veel tabbladen voor de

premie overzichten voor de partners van de Belastingdienst waardoor het als zeer complex overkomt

Inschatting: Vanwege de manuele berekeningen en de complexiteit van de materie als ook van de spreadsheet wordt het inherente risico als hoog (H) aangemerkt.

*Beheersmaatregelen MA:*

In hoofdlijnen zijn er de volgende beheersmaatregelen voor de verdeling van de loonheffingen:

1. De betrouwbaarheid van de te verdelen ontvangsten worden gecontroleerd
2. De voorlopige verdeelsleutels en bijbehorende percentages worden gecontroleerd
3. Het definitief maken van de verdeelsleutels PVV is met meerder beheersmaatregelen georganiseerd
4. De uitkomsten van de berekeningen worden gecontroleerd door ze na te rekenen en door middel van cijferbeoordelingen
5. De correctheid van de journaalpost wordt gecontroleerd
6. De journaalpost houdt rekening met de inrichtingsvereisten van de jaarrekening van de Belastingdienst en gecontroleerd wordt dat deze journaalposten overeenkomt met de berekende uitkomsten
7. Vastgesteld wordt dat de onverdeelde ontvangsten in SBF overeenkomen met de verdeelde ontvangsten

Inschatting: De beheersmaatregelen zijn, hoewel afhankelijk van enkele deskundigen en daardoor kwetsbaar, in opzet toereikend.

*Evaluatie*

Ondanks de door MA getroffen beheersmaatregelen voor de verdeling van de loonheffingen geldt desondanks dat het restrisico voor de VIC s als hoog moet worden aangemerkt. Dit vanwege het omvangrijke financieel belang, de complexe materie (met inzet van een beperkt aantal deskundigen) en de ingewikkelde spreadsheet..

*Inkomensheffingen.*

Maandelijks worden de ontvangsten van het lopende jaar voorlopig verdeeld met behulp van verdeelsleutels en percentages. Binnen 4 kalenderjaren na afloop van het fiscale jaar worden de verdeelsleutels definitief gemaakt ontvangsten van het fiscale jaar. Eind 2019 worden de verdeelsleutels van het fiscale jaar 2015 definitief en kunnen de ontvangsten in de kalenderjaren 2015-2019 definitief verrekend worden.

*Financieel belang*

De omvang van de verdeling inkomensheffing was in 2018 circa 1.174 mln. euro.

*Risico's*

1. Input: de te verdelen ontvangsten zijn niet correct
2. Input verdeelsleutels:
   2.1. de voorlopige verdeelsleutels en de voorlopige percentages zijn niet betrouwbaar
   2.2. de definitieve verdeelsleutels PVV en IB zijn niet correct
3. De berekeningen zijn niet correct uitgevoerd
4. De berekeningen zijn niet correct overgenomen in de journaalposten
5. De complexe materie van verdeling van de inkomensheffing en de verdelingen van de loonheffingen als ook het samenstellen van de premie overzichten voor de partners van de Belastingdienst vinden allemaal plaats in één spreadsheet. Dit heeft tot gevolg dat de spreadsheet zeer veel tabbladen bevat en de spreadsheet zeer als zeer ingewikkeld wordt ervaren.

Inschatting: Vanwege de manuele berekeningen en de complexiteit van de materie als ook van de spreadsheet wordt het inherente risico als hoog (H) aangemerkt,

*Beheersmaatregelen MA:*

In hoofdlijnen zijn er de volgende beheersmaatregelen voor de verdeling van de inkomensheffingen:

1. De betrouwbaarheid van de te verdelen ontvangsten worden gecontroleerd
2. De voorlopige verdeelsleutels en bijbehorende percentages worden gecontroleerd
3. Het definitief maken van de verdeelsleutels PVV is met meerder beheersmaatregelen georganiseerd
4. De uitkomsten van de berekeningen worden gecontroleerd door ze na te rekenen en door middel van cijferbeoordelingen
5. De correctheid van de journaalpost wordt gecontroleerd
6. De journaalpost houdt rekening met de inrichtingsvereisten van de jaarrekening van de Belastingdienst en gecontroleerd wordt dat deze journaalposten overeenkomt met de berekende uitkomsten
7. Vastgesteld wordt dat de onverdeelde ontvangsten in SBF overeenkomen met de verdeelde ontvangsten

Inschatting: beheersmaatregelen zijn, hoewel afhankelijk van enkele deskundigen en daardoor kwetsbaar, in opzet toereikend.

*Evaluatie*
Ondanks de door MA getroffen beheersmaatregelen geldt desondanks dat het restrisico voor de VIC van de inkomensheffing Is hoog moet worden aangemerkt. Dit vanwege het omvangrijke financieel belang, de complexe materie (met inzet van een beperkt aantal deskundigen) en de ingewikkelde spreadsheet.

*Motorrijtuigenbelasting*

*Financieel belang*
De omvang van de verdeling inkomensheffing was in 2018 circa 5.702,8 mln euro.

Risico's:

- de percentages die gebruikt worden voor de verdelingen zijn niet betrouwbaar
- de verdeling is niet goed toegepast op de ontvangsten
- de onverdeelde/verdeelde ontvangsten in SBF zijn niet betrouwbaar

Inschatting: Vanwege de manuele berekeningen en de complexiteit van de spreadsheet wordt het inherente risico als midden aangemerkt.

Beheersmaatregelen:

- controles op de juistheid v.d. berekeningen en juistheid van de journaliseringen
- cijferbeoordelingen van de verdeelpercentages
- controle op de aansluiting van de SBF cijfers

Inschatting: De beheersmaatregelen zijn in opzet toereikend.

*Evaluatie*
De risico's worden toereikend beheerst, het resterende risico wordt voor de VIC als laag (L) aangemerkt.

*Energiebelasting*

*Financieel belang*
De omvang van de verdeling inkomensheffing was in 2018 circa 5.699,6 mln. euro.

Risico's:

- de percentages die gebruikt worden voor de verdelingen zijn niet betrouwbaar
- de verdeling is niet goed toegepast op de ontvangsten
- de onverdeelde/verdeelde ontvangsten in SBF zijn niet betrouwbaar

Vanwege de manuele berekeningen en de complexiteit van de materie als ook van de spreadsheet dat het inherente risico als midden wordt aangemerkt.

Beheersmaatregelen:
- controles op de juistheid v.d. berekeningen en juistheid van de journaliseringen
- afstemmen opvoeren ETM met query Arnhem
- cijferbeoordelingen van de verdeelpercentages
- controle op de aansluiting van de SBF cijfers

Inschatting: De beheersmaatregelen zijn in opzet toereikend zijn.

*Evaluatie*
De risico's worden toereikend beheerst, het resterende risico wordt voor de VIC als laag (L) aangemerkt.

***Ad 5: Begrotingsfondsen***

Gezien de beperkte rol die de Belastingdienst heeft in dit proces niet verder uitgewerkt.

**Ad 6: Saldibalans**

*liquide middelen:*
Geen bijzondere risico's voor de jaarrekening.

*Vorderingen & Schulden buiten begrotingsverband.*

*Financieel belang*
Schulden buiten begrotingsverband in jaarrekening 2018 (in mln. euro's) met een totaalbedrag van 136,9 mln, waarvan 133,5 mln provinciale opcenten.
Vorderingen buiten begrotingsverband in jaarrekening 2018: 8,3 mln.

*Risico's:*
Inschatting: Het proces is foutgevoelig, het inherent risico wordt derhalve als hoog aangemerkt...

Beheersmaatregelen:
- Genoemde vorderingen worden geautomatiseerd aangeleverd vanuit de vorderingenadministraties, de aangeleverde informatie wordt gecontroleerd met behulp van verbandscontroles
- Zowel in SBF als in IVM zijn er standaardrapportages voor de vorderingen op niveau van de Belastingdienst beschikbaar, deze selectie zal beperkt moeten worden tot ministerie van financiën
- Voor de vorderingen geldt een regulier maandelijks proces

Inschatting: De Jaarrekening 2018 bevatte desondanks enkele niet-materiële fouten, derhalve wordt het proces als kwetsbaar aangemerkt.

Evaluatie: Het proces voor Vorderingen en Schulden buiten begrotingsverband is afgelopen jaar niet geheel beheerst verlopen. Het risico voor VIC wordt derhalve als midden (M) aangemerkt.

*Belasting- en premievorderingen & Conserverende aanslagen*
*Financieel belang*
De financiële omvang in jaarrekening 2018 (in mrd. Euro's) bedraagt:
- Reguliere belasting- en premievorderingen 19,7
- Conserverende aanslagen IB/PVV 3,4
- Conserverende aanslagen Schenk- en erfbelasting 0,1

*Risico's:*

- Naast de standen moet ook het verloop (beginstand, ontstane rechten, vervallen rechten en eindstand) betrouwbaar zijn

Inschatting: Los van de overloop gelden geen bijzonder risico, het inherent risico wordt op laag gezet.)

Beheersmaatregelen:

- Genoemde vorderingen worden geautomatiseerd aangeleverd vanuit de vorderingenadministraties, de aangeleverde informatie wordt gecontroleerd met behulp van verbandscontroles
- Zowel in SBF als in IVM zijn er standaardrapportages voor de vorderingen op niveau van de Belastingdienst beschikbaar
- Voor het bepalen van de vorderingen geldt een regulier maandelijks proces

Inschatting: De beheersmaatregelen zijn in opzet toereikend.

*Evaluatie*

Het bepalen van de belastingvorderingen wordt toereikend beheerst. Het risico op fouten in de vorderingen wordt, vanwege het materiële belang, als midden (M) aangemerkt .

*Terugvorderingen van toeslagen.*

*Financieel belang*

De financiële omvang in jaarrekening 2018 (in mln. euro's) bedraagt:

- Vorderingen kinderopvangtoeslag (SZW) 516,7
- Vorderingen huurtoeslag (BZK) 449,3
- Vorderingen zorgtoeslag (VWS) 396,8
- Vorderingen kindgebonden budget (SZW) 155,9

Risico's

Het inherent risico is ultimo 2019 vanwege de afwikkeling van de CAF 11 (bijzondere situatie) in december oog.

Beheersmaatregelen:

- Genoemde vorderingen worden geautomatiseerd aangeleverd vanuit de vorderingenadministraties, de aangeleverde informatie wordt gecontroleerd met behulp van verbandscontroles
- Zowel in SBF als in IVM zijn er standaardrapportages voor de vorderingen op niveau van de Belastingdienst beschikbaar, deze selectie zal beperkt moeten worden tot de toeslagen voor de genoemde ministeries
- Voor de vorderingen geldt een regulier maandelijks proces

Inschatting: De beheersmaatregelen zijn, los van CAF 11, toereikend.

*Evaluatie*

Het bepalen van het verloop en de standen van de toeslagen vorderingen wordt beheerst. Het risico op fouten in de vorderingen voor de toeslagendepartementen wordt, vanwege de afwikkeling van CAF 11 en de herstelactie KGB als hoog (H) aangemerkt.

*Overige vorderingen*

*Financieel belang*

De financiële omvang in jaarrekening 2018 (in mln. euro's) bedraagt

- Vorderingen Eurovignet 13,3 mln
- Terugvorderingen BTW-Compensatiefonds 4,1 mln



1895565 01964

*Risico's:*

- Vorderingen Eurovignet zijn gebaseerd op externe informatie van AGIS, geen onderdeel van SBF
- Terugvorderingen BTW compensatiefonds worden geautomatiseerd aangeleverd vanuit de vorderingenadministraties

Inschatting: Het inherent risico op midden ingeschat.

*Beheersmaatregelen:*

- Eurovignet: manuele gegevens overnemen in SBF en interne controle hierop
- Voor de vorderingen geldt een regulier maandelijks proces

Inschatting: De beheersmaatregelen zijn in opzet toereikend.

*Evaluatie*
Het risico op fouten in de overige vorderingen wordt als laag aangemerkt.

*Voorschotten van Toeslagen*

*Financieel belang*
in jaarrekening 2018: 15,8 mrd

*Risico's:*

- de vorderingenadministraties leveren uitbetalingen en verplichtingen aan, geen uitbetaalde voorschotten. Uitbetaalde voorschotten moeten berekend worden
- de berekening steunt op informatie uit de keten toeslagen
- de voorschotten in de jaarrekening kunnen niet aangesloten worden met SBF

Inschatting: vanwege de aard van dit proces en de politieke belangen wordt het risico op hoog ingeschat (H)

Beheersmaatregelen:

- Er is een plan van aanpak in uitvoering om de beheersing te verbeteren
- Vaststelling dat de juiste voorschotten in de jaarrekening zijn opgenomen

Inschatting: de beheersmaatregelen zijn vastgelegd in een plan van aanpak. Dit plan van aanpak is goedgekeurd door het management van SSO F&MI, C&F en ADR. De werking ervan moet bij jaarafsluiting nog aangetoond worden.

*Evaluatie*
Als gevolg van de manuele fouten in de jaarrekening 2018 en het onvoldoende uitvoeren van verbandscontroles en cijferbeoordeling wordt het risico's voor VIC voor dit jaar als hoog (H) aangemerkt.

*Overige voorschotten*

*Financieel belang*
De financiële omvang in jaarrekening 2018 (in mln. euro's) bedraagt

- Voorschotten BTW-compensatiefonds 133,7
- Voorschotten evenredige bijdrageverdeling (zvw) 121,4

*Risico's:*

- de vorderingenadministraties leveren uitbetalingen en verplichtingen aan, geen uitbetaalde voorschotten. Uitbetaalde voorschotten moeten berekend worden
- de voorschotten in de jaarrekening kunnen niet aangesloten worden met SBF

Inschatting: vanwege de aard van dit proces wordt het inherent risico op hoog ingeschat

Beheersmaatregelen

- Omspannend wordt vastgesteld dat de juiste voorschotten in de jaarrekening zijn opgenomen

Inschatting: De beheersingsmaatregel is in beginsel toereikend.

*Evaluatie*
Als gevolg van de manuele fouten in de jaarrekening 2018 op de voorschotten toeslagen wordt het risico's voor VIC op de overige voorschotten vooralsnog ook voor dit jaar als hoog ingeschat moet worden (H).

**Ad 7: Samenstellen van de jaarrekening**

In voorgaande jaren kwamen de overzichten voor de ontvangsten via manuele werkwijze tot stand.
In 2019 is IVM in gebruik genomen en daarmee kunnen ook de tabellen in de jaarrekening worden samengesteld.

Voor de jaarrekening 2019 zullen beide methodieken worden toegepast.

*Risico's:*

- De methode maandwerk-rap-jaarrekening is een manuele route met veel individuele celverwijzingen en geen zichtbare aansluiting met SBF
- De methode via IVM is nog niet eerder gebruikt om een jaarrekening samen te stellen. Echter de aansluiting met SBF is wel transparant
- Aansluiting met de administratie van ministerie ontbreekt
- Uitbetaling in 2020 door RHB sluit niet aan met de jaarrekening
- Wijzigingen in de modellen van de RBV
- Verstoringen in de laatste maanden door bijvoorbeeld: CAF11, MAC, 9 jaarsprocedure, calamiteiten,
- De registraties in de vorderingenadministraties zijn niet betrouwbaar door ontbrekende aansluiting met heffingsadministraties

*Interne beheersmaatregelen:*

- Aansluiting tussen RHB en ontvangstenrapportage aantonen
- Opvolging van financiële afwijkingen met de middelenadministratie
- Opvragen bevestiging aansluiting tussen heffen en innen
- Toezicht op naleving RBV

Inschatting: Grotendeels een manueel proces en er zijn wijzigingen qua proces en qua jaarrekeningmodel

*Evaluatie*
Het proces is aan wijzigingen onderhevig en daarmee foutgevoelig. Het risico wordt voor VIC als midden aangemerkt (M)

**Bijlage 2 DRAAIBOEK VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE (VIC) SSO F&MI JAARAFSLUITING 2019**

Dit draaiboek beschrijft stapsgewijs de onderdelen welke gecontroleerd dienen te worden in het kader van de VIC SSO F&MI op de jaarafsluiting 2019. Voor de uitgangspunten en de achtergrond van de controle wordt verwezen naar het VIC plan Middelenadministratie (d.d.18112019)

Ten behoeve van het financieel verantwoorden door de diverse opdrachtgevers van de Belastingdienst stelt de Belastingdienst jaarlijks een financiële verantwoording op. Deze verantwoording is gebaseerd op de financiële administratie voor de middelen. De VIC richt zich op de beheersing van de grote geldstroom zoals die wordt vastgelegd en verantwoord door de Middelenadministratie.



1895565 01964

**De verbijzonderde interne controle F&MI van de jaarafsluiting is onderverdeeld in de volgende onderdelen:**

| | | | |
|---|---|---|---|
| 0. | Aansluiting beginbalans in SBF | | - |
| 1. | Aansluiting decentraal grootboek Comprod met vorderingenadministratie COA | | M |
| 2. | Aansluiting SBF met vorderingenadministraties en het geldverkeer | | |
| | 2.A | Aansluitingen van de vorderingenadministraties met SBF – vorderingenstand ultimo kalenderjaar | M |
| | 2.B | Aansluitingen van de vorderingenadministraties met SBF – Verantwoorde ontvangsten en uitgaven | M |
| | 2.C | Aansluitingen van het geldverkeer met SBF | M |
| 3. | Ontvangstenbepaling: overloop | | L |
| 4. | Ontvangstenbepaling: verdeling ontvangsten op gecombineerde heffingen | | |
| | 4.1 | Loonheffingen | H |
| | 4.2 | Inkomensheffing | H |
| | 4.2 | Definitieve afdrachten IB/PVV en LB/PVV | H |
| | 4.3 | Motorrijtuigenbelasting | L |



1895565 01964

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 4.5 | Energiebelasting | L |
| 5. | Ontvangstenbepaling: de bijdragen van de Belastingdienst aan de begrotingsfondsen | | L |
| 6. | Saldibalans | | |
| | 6.1 | Rekening-courant kerndepartement (intracomptabel) | L |
| | 6.2 | Liquide middelen (intracomptabel) | L |
| | 6.3 | Schulden buiten begrotingsverband (intracomptabel) | M |
| | 6.4 | Vorderingen buiten begrotingsverband (intracomptabel) | M |
| | 6.5 | Belasting- en premievorderingen & Conserverende aanslagen | M |
| | 6.6 | Terugvorderingen van Toeslagen | H |
| | 6.7 | Overige vorderingen en leningen | L |
| | 6.8 | Voorschotten van Toeslagen | H |
| | 6.9 | Overige voorschotten | H |
| 7 | Het samenstellen van de financiële verantwoording van de Belastingdienst | | M |



1895565 01964

ONDERDEEL 0 BEGINBALANS IN SBF

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 0 | **Aansluiting beginbalans (primo kalenderjaar) in SBF**<br><br>**Doelstelling: De vorderingenstand primo kalenderjaar dient aan te sluiten met vorderingenstand ultimo vorig kalenderjaar.** | | | | | | |
| 1 | SBF: Aansluiting beginbalans SBF primo kalenderjaar met eindbalans SBF ultimo vorig kalenderjaar. | | 17-01-20 | JK | 24-01-20 | EB | MA heeft evidence aangeleverd en maakt een memo<br><br>*(Memo is 11 maart aangeleverd. VIC heeft kennis genomen van dit memo, vragen gesteld en beantwoord gekregen).* |

ONDERDEEL 1 AANSLUITING DECENTRAAL GROOTBOEK COMPROD MET VORDERINGENADMINISTRATIE COA

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | **Aansluiting decentraal grootboek Comprod met vorderingenadministratie COA**<br><br>***(VIC restrisico: M)***<br><br>**Doelstelling: De vorderingenstand ultimo kalenderjaar en de verantwoorde ontvangsten/uitgaven vanuit de vorderingenadministratie COA dienen aan te sluiten met het sub-grootboek Comprod.**<br><br>**Activiteit:** Met ingang van 1 januari 2019 voert MA het sub-grootboek van de COA: Comprod. Dit subgrootboek is de basis voor verwerking van financiële feiten in SBF.<br><br>**VIC:** VIC CAP stelt ultimo december vast dat de aansluiting tussen COA en Comprod is gemaakt en dat verschillen zijn geanalyseerd en deelt de uitkomsten met F&MI. | | | | | | |
| A | Afstemming saldicontrole COAbase met comprod register 10 en 12<br><br>*Aansluiting eindbalans (vorderingenstand ultimo kalenderjaar)* | | | VIC CAP | 24-01-20 | | afgerond |
| B | Afstemming in bewaring genomen gelden COA met comprod register 32<br><br>*Aansluiting eindbalans (vorderingenstand ultimo kalenderjaar)* | | | VIC CAP | 12-02-20 | | afgerond |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| C | Afstemming bestand kruisposten VOA/OB/HSB met comprod register 42<br>*Aansluiting verantwoorde ontvangsten en uitgaven (via overloop)* | | | VIC CAP | 17-01-20 | | afgerond |
| D | Afstemming OB, VOA, HSB base met comprod register 12 (definitief verantwoord op aangifte)<br>*Aansluiting verantwoorde ontvangsten en uitgaven* | | | VIC CAP | 17-01-20 | | afgerond |
| E | Afstemming TRG base met comprod register 10<br>*Aansluiting eindbalans (vorderingenstand ultimo kalenderjaar)* | | | VIC CAP | 24-01-20 | | afgerond |
| F | Afstemming Compt.86 (definitief verantwoorde ontvangsten)<br>*Aansluiting verantwoorde ontvangsten* | | | VIC CAP | 24-01-20 | | afgerond |
| G | Afstemming rekening courant (COA, CCA en ETM)<br>*Afstemming liquide middelen – betreft alleen ontvangsten* | | | VIC CAP | 07-02-20 | | afgerond |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| H | Afstemming overloopstaten:<br>• COA Compt85A overloop<br>• Mededeling 25 CCA<br>• Mededeling 25 ETM | | | VIC CAP<br>VIC CAP<br>VIC CAP | 24-01-20<br>04-02-20<br>04-02-20 | | afgerond<br>afgerond<br>afgerond |

ONDERDEEL 2 AANSLUITINGEN VAN DE VORDERINGENADMINISTRATIES EN HET GELDVERKEER MET SBF

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.A | **Aansluitingen van de vorderingenadministraties met SBF – vorderingenstand ultimo kalenderjaar**<br><br>***(VIC restrisico: M)***<br><br>**Doelstelling: De vorderingenstand van de afzonderlijke vorderingenadministraties dient aan te sluiten met de vorderingenstand in het centrale grootboek SBF.**<br><br>**Activiteit:** De journalisering binnen SBF is grotendeels geautomatiseerd, de vorderingenadministraties leveren geautomatiseerd journaalposten aan. De aansluiting van de vorderingenadministraties met SBF wordt dagelijks, wekelijks en maandelijks gecontroleerd door de medewerkers van de Middelenadministratie.<br><br>De openstaande vorderingen in de saldibalans hebben betrekking op aanslagen en daarbinnen op Belastingen, boetes en bepaalde rentes. Op het niveau van middelen wordt weer onderscheid gemaakt tussen partijen (minfin, toeslagdepartementen).<br><br>VIC: De aansluitingen worden herbeoordeeld en de verschillenanalyse wordt in ieder geval bij jaarafsluiting onderzocht. | | | | | | |



1895565 01964

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | COA/Comprod/BVA/APO/verrekenservice: Vaststellen aansluiting COA/Comprod/BVA/APO/verrekenservice (101) met grootboek SBF.<br><br>*Bij deze aansluiting ook rekening houden met de BI tool 'Finbest'. Deze zorgt voor een correctie op Comprod (d.m.v. een reclassificatie in SBF)*<br><br>*BVA: Basis Vorderingenadministratie -> uitbetalingsverplichtingen WTL lopen via BVA*<br><br>*APO: Oude vorderingenadministratie in COA*<br><br>*Verrekenservice: techniek/service die het mogelijk maakt om vorderingen in de COA oud te verrekenen met (WTL) verplichtingen in de BVA (COA services) en met de Behandelbundel debiteuren.* | | 16-01-20 | TG | 31-01-20 | EB / JK | Afgerond |
| 2 | INL/CCA: Vaststellen aansluiting INL/CCA (102) met grootboek SBF.<br><br>• vorderingen lokale middelen in CCA met SBF;<br>• vorderingen lokale middelen in INL met CCA;<br>• de "9" jaarsvorderingen in INL met CCA. | | 16-01-20 | CZ<br><br>Man. CAP<br><br>VIC CAP & Man. CAP | 31-01-20<br><br>04-02-20 | EB / JK | afgerond |
| 3 | ETM: Vaststellen aansluiting ETM (103) met grootboek SBF. | | 16-01-20 | CZ | 31-01-20 | EB / JK | Afgerond |



1895565 01964

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 4 | DOI: Vaststellen aansluiting DOI (104) met grootboek SBF<br><br>*Aandacht voor de B-boekhouding!* | | 16-01-20 | AV | 31-01-20 | EB / JK | Afgerond |
| 5 | IED: Vaststellen aansluiting IED - MSID (105) en MSCON (106) - met grootboek SBF | | 16-01-20 | EH | 31-01-20 | EB / JK | Afgerond |
| 6 | B/CN: Vaststellen aansluiting Belastingdienst/Caribisch Nederland (107) met grootboek SBF | | 16-01-20 | AV | 31-01-20 | EB / JK | Voorlopig aanhouden |
| 7 | IOA - Innen op aangifte: Vaststellen aansluiting IOA (108) met grootboek SBF<br><br>*Betreft alleen middel BPM sinds december 2019.*<br><br>*VIC voert hierop geen controle uit want betreft aangiftevorderingen. Geen weerslag in de jaarrekening.* | | - | - | - | - | Voorlopig aanhouden |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.B | **Aansluitingen van de vorderingenadministraties met SBF – <u>Verantwoorde ontvangsten en uitgaven</u>**<br><br>***(VIC restrisico: M)***<br><br>**Doelstelling: De verantwoorde ontvangsten en uitgaven volgens de subgrootboeken (Comprod, CCA en DOI) en de debiteurenadministraties (BVA, ETM, IED, IOA, BHD en B/CN) dienen aan te sluiten met het centrale grootboek SBF.**<br><br>**Activiteit:** De journalisering binnen SBF is grotendeels geautomatiseerd, de vorderingenadministraties leveren geautomatiseerd journaalposten aan. De aansluiting van de vorderingenadministraties met SBF wordt dagelijks, wekelijks en maandelijks gecontroleerd door de medewerkers van de Middelenadministratie.<br><br>**VIC:** De aansluitingen worden herbeoordeeld en de verschillenanalyse wordt in ieder geval bij jaarafsluiting onderzocht. | | | | | | |
| 1 | COA/Comprod/BVA/APO: Aansluiting COA/Comprod/BVA/APO (101) met grootboek SBF. | | 16-01-20 | TG | 24-01-20 | EB / JK | Afgerond |
| 2 | CCA: Vaststellen aansluiting CCA (102) met grootboek SBF | | 16-01-20 | CZ | 24-01-20 | EB / JK | Afgerond |
| 3 | ETM: Vaststellen aansluiting ETM (103) met grootboek SBF | | 16-01-20 | CZ | 31-01-20 | EB / JK | Afgerond |
| 4 | DOI: Vaststellen aansluiting DOI (104) met grootboek SBF. | | 16-01-20 | AV | 24-01-20 | EB / JK | Afgerond |
| 5 | IED: Vaststellen aansluiting IED - MSID (105) en MSCON (106) - met grootboek SBF | | 16-01-20 | EH | 31-01-20 | EB / JK | Afgerond |



1895565 01964

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6 | B/CN: Vaststellen aansluiting Belastingdienst/Caribisch Nederland (107) met grootboek SBF | | 16-01-20 | AV | 31-01-20 | EB / JK | Voorlopig aanhouden |
| 7 | IOA - Innen op aangifte: Vaststellen aansluiting IOA (108) met grootboek SBF<br><br>*alleen middel BPM*<br><br>***Deze controle beperken tot het kennis nemen van de nieuwe opzet standencontrole in beheerverslag MA*** | | 16-01-20 | AV | 31-01-20 | EB / JK | Voorlopig aanhouden |
| 8 | BHD: Vaststellen aansluiting behandelbundel debiteuren (109) met grootboek SBF | | 16-01-20 | TG | 31-01-20 | EB / JK | Voorlopig aanhouden |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.C | **Aansluitingen van het geldverkeer met SBF**<br><br>***(VIC restrisico: M)***<br><br>**Doelstelling: De kasstroom (liquide middelen) dient aan te sluiten met de verantwoorde ontvangsten en uitgaven.**<br><br>**Activiteit:** De journalisering binnen SBF is grotendeels geautomatiseerd, de vorderingenadministraties leveren geautomatiseerd journaalposten aan. De aansluiting van de vorderingenadministraties met SBF wordt dagelijks, wekelijks en maandelijks gecontroleerd door de medewerkers van de Middelenadministratie.<br><br>**VIC**: De aansluiting zal in ieder geval bij jaarafsluiting worden gemaakt en door VIC worden herbeoordeeld vanwege het belang van een sluitende geldbeweging<br><br>*De gegevens van het geldverkeer komen op 3 verschillende manieren binnen in SBF, namelijk: direct vanuit GVS in het grootboek, vanuit GVS in het geïntegreerde subgrootboek bank ("bankboek") en daarna in het grootboek en indirect via de vorderingenadministraties. Ook worden de mutaties van het geldverkeer door de Middelenadministratie aangesloten met de dagafschriften van de bank en van de Rijkshoofdboekhouding* | | | | | | |
| 1 | Vaststellen aansluiting GVS (SBF) (soll-positie te verantwoorden geld) met bij de RHB verantwoorde geldstromen. | | 16-01-20 | TG | 24-01-20 | EB / JK | afgerond |
| 2 | Vaststellen aansluiting kasbedrag RHB met SBF (het centrale grootboek).<br><br>*Aansluiting wordt gemaakt m.b.v. bestand 'CAFRHB_2019'* | | 16-01-20 | TG | 24-01-20 | EB / JK | afgerond |



1895565 01964

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 3 | Vaststellen aansluiting geldstroom met de paraplurekening ING 79443.<br><br>*Aansluiting wordt gemaakt m.b.v. bestand 'rondrekening vd kasstroom.xlsx'*<br><br>*Betreft een aanvulling op CAFRHB.* | | 16-01-20 | TG | 24-01-20 | EB / JK | afgerond |
| 4 | Banksaldi worden automatisch afgeroomd en aangezuiverd naar de schatkist, waardoor het saldo iedere dag nihil is. Stel vast of alle bankrekeningen op nihil staan. Er mogen geen saldi op staan. | | 16-01-20 | TG | 24-01-20 | EB / JK | afgerond |

ONDERDEEL 3 ONTVANGSTENBEPALING: OVERLOOP

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 3 | **Ontvangstenbepaling: overloop**<br><br>***(VIC restrisico: L)***<br><br>**Doelstelling: De diverse overloopstaten (Compt85A, med.25 lokaal, med.25 douane) dienen juist, tijdig en volledig te zijn opgesteld en dienen aan te sluiten met de landelijke overloopstaat.**<br><br>**Activiteit:** MA brengt de saldi op de tussenrekeningen in SBF over naar de ontvangsten/middelen overeenkomstig de reguliere procedure. Dit vindt plaats op niveau van de vorderingenadministraties binnen SBF.<br><br>**VIC:** De toerekening van de overloop wordt in ieder geval bij jaarafsluiting onderzocht. Daarnaast voert VIC een herbeoordeling uit op de cijferbeoordeling. | | | | | | |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 3.1 | Controle Compt 85A, mededelingen 25 Douane, CCA en ETM:<br><br>• Stel vast dat het saldo op de tussenrekeningen '0' is.<br>• Stel vast of het saldo op de tussenrekeningen van december 2019 uitzonderlijk hoog is?<br>• Stel vast dat de saldi op de tussenrekeningen waarvan het middel bekend is (intracomptabel) op hetzelfde middel in de ontvangsten verwerkt is in SBF.<br>• Stel vast dat de intracomptabele -en extracomptable overloop juist, tijdig en volledig is geanalyseerd en toegerekend naar de ontvangsten/middelen in SBF overeenkomstig de afgesproken rekenregels<br>• Stel vast dat de landelijke overloopstaat aansluit met de Compt85A en de mededelingen 25 Douane, CCA en ETM en tevens aansluit met SBF.<br>• Voer een herbeoordeling uit op de door de Middeladministratie uitgevoerde cijferbeoordeling<br>NB<br><br>*Voor deze VIC voeren we een herbeoordeling uit op een door de Middeladministratie uitgevoerde interne controle (vastgelegd in document 'Beheersverslag overloop').*<br><br>*Daarnaast voeren wij eigen werkzaamheden uit. Deze werkzaamheden worden vastgelegd in het werkprogramma.* | | 20-01-20 | CZ en TG | 07-02-20 | EB / JK | afgerond |

ONDERDEEL 4 ONTVANGSTENBEPALING: VERDELING ONTVANGSTEN OP GECOMBINEERDE HEFFINGEN

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 4 | **Loonheffingen/Inkomensheffing**<br><br>**Activiteit:** het verdelen van de ontvangsten van belastingplichtigen op de middelen loonheffingen (hierna LHN) en Inkomensheffing (hierna IH). De LHN- en IH-ontvangsten van belastingplichtigen zijn gebaseerd op het gecombineerd heffen en innen van met name belastingen (loonbelasting en inkomstenbelasting, hierna LB en IH), premies volksverzekeringen (PVV) en werknemersverzekeringen (PWV). Om de middelen te kunnen verwerken in de financiële verantwoording en om de middelen af te kunnen dragen aan de partners van de Belastingdienst moeten deze middelen worden verdeeld. Het verdeelproces bevat diverse onderdelen, deze VIC richt zich op het verdelen en het journaliseren van de verdeling in SBF en de aansluiting met de jaarrekening BD 2019. De processtappen die te maken hebben met het definitief vaststellen van de verdeelsleutels voor premies volksverzekeringen worden voor 2019 door C&F beoordeeld en vallen daarmee buiten het aandachtsgebied van dit VIC-plan. Anders gezegd: de processtappen die tijdens de maandelijkse sluiting van de administratie voor de IH/LH verdeling worden uitgevoerd zijn onderdeel van de VIC planning. Het onderbouwen van de definitieve verdeelsleutels PVV en ook de beoordeling van deze onderbouwing vindt buiten de maandafsluiting plaats. De eventuele financiële gevolgen van het definitief verdelen van de ontvangsten zijn wel onderdeel van dit VIC-plan.<br><br>**VIC**: Voor de totaalverdeling over 2019 wordt vastgesteld dat deze in overeenstemming is gebeurd met de door de sociale fondsen vastgestelde en/of voorlopige verdeelsleutels. Daarnaast voert VIC een herbeoordeling uit op de cijferbeoordeling. | | | | | | |



1895565 01964

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **4.1** | **Controle Loonheffingen**<br><br>***(VIC restrisico: H)***<br><br>*Financieel belang:*<br><br>De omvang van het financiële belang van de verdeling loonheffingen voor het lopende jaar bedraagt ruim 150 miljard euro (indicatief op basis van 2018). Maandelijks worden de ontvangsten van het lopende jaar en deels van voorgaande boekjaren voorlopig verdeeld met behulp van verdeelsleutels en percentages.<br><br>Om de ontvangsten te verdelen naar de gewenste elementen van de jaarrekening wordt er door de Middelenadministratie gebruik gemaakt van een Excel spreadsheet (12-2019 premiewerkmap.xlsx)<br><br>Deze<br><br>**Stel vast dat:**<br><br>1. Input: de te verdelen ontvangsten juist en volledig zijn overgenomen uit de bron(nen) SBF, boekjaren 2017, 2018 en 2019.<br>2. Input verdeelsleutels:<br>a. de voorlopige verdeelsleutels en de voorlopige percentages betrouwbaar tot stand zijn gekomen.<br>b. de definitieve verdeelsleutels PWV en LH (LB/PVV) 2017 juist zijn verwerkt.<br>3. De berekeningen correct zijn uitgevoerd.<br>4. De berekeningen correct zijn overgenomen in de journaalposten in SBF.<br>5. De onverdeelde ontvangsten in SBF overeenkomen met de verdeelde ontvangsten in SBF.<br>6. De bedragen/correcties fondsenverdeling zoals die zijn opgenomen in de jaarrekening BD 2019 aansluiten met de premiewerkmap van december 2019.<br>7. Voer een herbeoordeling uit op de door de Middelenadministratie uitgevoerde cijferbeoordeling. | | 17-01-20 | JK / CZ | 14-02-20 | EB | Afgerond |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | NB<br><br>*Voor deze VIC voeren we een herbeoordeling uit op een door de Middeladministratie uitgevoerde interne controle (vastgelegd in document 'Verslag verdeling ontvangsten M12 2019).*<br><br>*Daarnaast voeren wij eigen werkzaamheden uit. Deze werkzaamheden worden vastgelegd in het werkprogramma.* | | | | | | |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **4.2** | **Controle Inkomensheffing**<br><br>***(VIC restrisico: H)***<br><br>*Financieel belang:*<br><br>De omvang van de verdeling inkomensheffing was in 2018 circa 1.174 mln. euro.<br><br>Maandelijks worden de ontvangsten van het lopende jaar voorlopig verdeeld met behulp van verdeelsleutels en percentages. Binnen 4 kalenderjaren na afloop van het fiscale jaar worden de verdeelsleutels definitief gemaakt ontvangsten van het fiscale jaar. Eind 2019 worden de verdeelsleutels van het fiscale jaar 2015 definitief en kunnen de ontvangsten in de kalenderjaren 2015-2019 definitief verrekend worden.<br><br>Om de ontvangsten te verdelen naar de gewenste elementen van de jaarrekening wordt er door de Middelenadministratie gebruik gemaakt van een Excel spreadsheet (12-2019 premiewerkmap.xlsx)<br><br>Deze premiewerkmap is de basis voor de fondsenverdelingen en daarmee de basis voor onze controle.<br><br>**Stel vast dat:**<br><br>1. Input: de te verdelen ontvangsten juist en volledig zijn overgenomen uit de bron(nen)<br>2. Input verdeelsleutels:<br>a. de voorlopige verdeelsleutels en de voorlopige percentages zijn betrouwbaar tot stand gekomen.<br>b. de definitieve verdeelsleutels PVV en IB 2015 juist zijn verwerkt.<br>3. De berekeningen correct zijn uitgevoerd.<br>4. De berekeningen correct zijn overgenomen in de journaalposten in SBF.<br>5. De onverdeelde ontvangsten in SBF overeenkomen met de verdeelde ontvangsten in SBF.<br>6. De bedragen/correcties fondsenverdeling zoals die zijn opgenomen in de jaarrekening BD 2019 aansluiten met de premiewerkmap van december 2019.<br>7. Voer een herbeoordeling uit op de door de Middelenadministratie uitgevoerde cijferbeoordeling. | | 17-01-20 | JK / CZ | 14-02-20 | EB | afgerond |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | NB<br><br>*Voor deze VIC voeren we een herbeoordeling uit op een door de Middeladministratie uitgevoerde interne controle (vastgelegd in document 'Verslag verdeling ontvangsten M12 2019).*<br><br>*Daarnaast voeren wij eigen werkzaamheden uit. Deze werkzaamheden worden vastgelegd in het werkprogramma.* | | | | | | |
| **4.3** | **Controle definitieve afdrachten IB/PVV en LB/PVV**<br><br>***(VIC restrisico: H)***<br><br>- Definitieve afdracht IB/PVV 2015 (1342 miljoen euro ten laste van de fondsen)<br><br>- Definitieve afdracht IB/PVV 2017 (937 miljoen euro ten laste van de fondsen)<br><br>*NB*<br><br>*Werkprogramma wordt uitgevoerd door C&F* | | | (C&F) | 20-01-20 | Kennis nemen van uitkomsten/ bevindingen | Beiden Afgerond |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 4.5 | **Controle Energiebelasting**<br><br>***(VIC restrisico: L)***<br><br>***Financieel belang***<br><br>De omvang van de verdeling Energiebelasting was in 2018 circa 5.699,6 mln. euro.<br><br>**Activiteit:** het verdelen van de ontvangsten van belastingplichtigen op het middel energiebelasting. De ontvangsten op dit middel van de belastingplichtigen zijn gebaseerd op het gecombineerd heffen en innen van energiebelasting en de opslag duurzame energie. Om de middelen te kunnen verwerken in de financiële verantwoording en om de middelen af te kunnen dragen aan het ministerie van Financiën en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat moeten deze middelen worden gesplitst. Het proces van verdelen bevat diverse stappen, namelijk het verdelen, het journaliseren en het rapporteren over de verdelingen.<br><br>**VIC**: Voor de totaalverdeling over 2019 wordt vastgesteld dat deze in overeenstemming is gebeurd met de overeengekomen methodiek.<br><br>**Stel vast dat conform de afgesproken methodiek:**<br><br>• de juiste percentages zijn gebruikt voor de verdelingen.<br>• de verdeling goed is toegepast op de ontvangsten.<br>• dat de onverdeelde/verdeelde ontvangsten in SBF betrouwbaar zijn.<br>• de verdeelde ontvangsten juist zijn verantwoord in de jaarrekening.<br>• Voer een herbeoordeling uit op de door de Middelenadministratie uitgevoerde cijferbeoordeling. | | 17-01-20 | EH | 29-01-20 | EB / JK | afgerond |

ONDERDEEL 5 ONTVANGSTENBEPALING: DE BIJDRAGEN VAN DE BELASTINGDIENST AAN DE BEGROTINGSFONDSEN

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 5 | **Ontvangstenbepaling: De bijdragen van de Belastingdienst aan de Begrotingsfondsen**<br><br>***(VIC restrisico: L)***<br><br>**Doelstelling: De boekingen van de bijdragen Belastingdienst aan de Begrotingsfondsen dienen juist, tijdig en volledig te zijn opgesteld conform opgave RHB en dienen aan te sluiten met de jaarrekening Belastingdienst.**<br><br>**Activiteit:** Vanuit de belastingontvangsten worden bepaalde begrotingsfondsen gefinancierd (BTW compensatiefonds, BES fonds, gemeente- en provinciefonds). De Belastingdienst boekt deze fondsen via de rekening-courant met de Rijkshoofdboekhouding. Dit is een eenmalige boeking op aangeven van Financiën.<br><br>**VIC:** Vaststellen dat geboekt is conform opgave Ministerie van Financiën. | | | | | | Voorlopig aanhouden |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 5.1 | ***Financieel belang:***<br><br>De omvang van de begrotingsfondsen waren in 2018:<br><br>(x € 1 mln.)<br>het Gemeentefonds 29.083<br>het Provinciefonds 2.454<br>het Bes-fonds 39<br>het BTW Compensatiefonds 3.287<br>Totaal 2018 34.863<br><br>**Stel vast dat de boekingen van de begrotingsfondsen aansluiten met de opgave van het Ministerie van Financiën en de jaarrekening Belastingdienst:**<br>• Gemeentefonds;<br>• Provinciefonds;<br>• BES-fonds;<br>• Ontvangsten- en uitgaven t.b.v. het BTW compensatiefonds (gesplitst naar gemeenten en provincies). | | 17-01-20 | | 07-02-20 | EB / JK | Voorlopig aanhouden |

ONDERDEEL 6 SALDIBALANS

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6 | **Saldibalans (kernstaat Saldibalans)**<br><br>**Doelstelling: De saldibalansposten zijn juist en volledig verantwoord.**<br><br>**Activiteit:** Openstaande vorderingen en verplichtingen met belastingplichtigen en/of derden worden opgenomen in de saldibalans. De saldibalans maakt onderscheid tussen een intracomptabel en een extracomptabel deel. Het intracomptabele deel betreft de saldibalansposten die in dwingend evenwichtsverband en in directe relatie met de kasstromen worden bijgehouden. Het betreft de rekening-courantverhouding van de Belastingdienst met het kerndepartement, de saldi van liquide middelenrekeningen (voornamelijk banksaldi), alsmede de vorderingen en schulden buiten begrotingsverband. Het extracomptabel deel betreft saldibalansposten die niet in dwingend evenwichtsverband en in directe relatie met de kasstromen worden bijgehouden. Het betreft de openstaande saldi van vorderingen, voorschotten, verplichtingen en garanties. | | | | | | |



1895565 01964

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.1 | **Rekening-courant kerndepartement (Intracomptabel)**<br><br>***(VIC restrisico: L)***<br><br>**Stel vast dat:**<br><br>**PM: vraag uitstaan bij** | | | | 21-02-20 | EB / JK | Voorlopig aanhouden |
| 6.2 | **Liquide middelen (Intracomptabel)**<br><br>***(VIC restrisico: L)***<br><br>**VIC:** Onderzoek de aansluiting bij jaarafsluiting<br><br>**Stel vast dat:**<br><br>Liquide middelen in SBF aansluiten met dagafschriften (per 31-12-19 en 01-01-20) van de ING bank en de Rijkshoofdboekhouding inclusief de onderliggende specificaties en de jaarrekening Belastingdienst.<br><br>*Attentiepunten:* aansluiting liquide middelen Douane, juiste koers B/CN toegepast. | | | | 21-02-20 | EB / JK | Voorlopig aanhouden |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.3 | **Schulden buiten begrotingsverband (Intracomptabel) = te betalen**<br><br>***(VIC restrisico: M)***<br><br>Als schulden buiten begrotingsverband zijn de bedragen opgenomen, die door de Belastingdienst voor derden zijn geïnd en waarvoor nog een verrekening moet plaatsvinden. Betreft met name provinciale opcenten.<br><br>**VIC:** In ieder geval openstaande bedragen bij de jaarafsluiting beoordelen in relatie tot de afdrachten.<br><br>**Stel vast dat:**<br><br>Schulden buiten begrotingsverband in SBF aansluiten met onderliggende specificaties, ontvangsten van december 2019 in relatie met de afdrachten in januari 2020 en de jaarrekening Belastingdienst.<br><br>*Attentiepunt: Omzetbelasting voor EU lidstaten (MOSS)* | | | AV | 21-02-20 | EB / JK | afgerond |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.4 | **Vorderingen buiten begrotingsverband (Intracomptabel) = te ontvangen**<br><br>***(VIC restrisico: M)***<br><br>Vorderingen buiten begrotingsverband betreft voornamelijk ontvangsten die de Belastingdienst nog moet ontvangen van externe partijen.<br><br>**VIC**: In ieder geval openstaande bedragen bij de jaarafsluiting beoordelen in relatie tot de ontvangsten.<br><br>**Stel vast dat:**<br><br>Vorderingen buiten begrotingsverband in SBF aansluiten met onderliggende specificaties, ontvangsten/uitgaven van december 2019 in relatie met de ontvangsten en de jaarrekening Belastingdienst. | | | EH | 21-02-20 | EB / JK | afgerond |



1895565 01964

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.5 | **Belasting- en premievorderingen & Conserverende aanslagen**<br><br>***(VIC restrisico: M)***<br><br>Deze post in de jaarrekening betreft de openstaande vorderingen en verplichtingen van het ministerie van Financiën op de belastingplichtigen. Hierbij gelden een aantal aandachtspunten, te weten:<br><br>- vorderingen en verplichtingen van aanslagen worden beide meegenomen en gesaldeerd gepresenteerd<br>- verplichtingen die ontstaan op negatieve aangiften (teruggaven) worden meegenomen en gesaldeerd met de vorderingen en verplichtingen naar aanleiding van de aanslagen<br>- de vorderingen/verplichting moeten betrekking hebben op belastingen, boetes, belastingrentes, heffingsrentes en revisierentes. Vorderingen/verplichtingen uit hoofde van vervolgingskosten, coulancerente, administratiekosten, perceptiekosten en achterstandsrente worden niet meegenomen.<br>- ontvangsten die nog niet zijn toegewezen aan vorderingen worden administratief wel toegewezen aan belastingmiddelen, waardoor de hoogte van de vorderingen afneemt (overloop)<br>Verder is ook de ouderdom van de vorderingen een aandachtspunt.<br><br>**VIC**: In ieder geval verloopoverzicht vorderingen beoordelen en opvragen uitkomsten afstemming heffen/innen bij CAP.<br><br>**Werkzaamheden:**<br><br>- Sluit het bedrag volgens de saldibalans aan met de onderliggende specificaties (o.a. beoordelen verloopoverzicht vorderingen: VORDKW (incl. afstemmen ontvangstendeel voor de aanslagen) en grootboek SBF;<br>- Sluit de bedragen die opgenomen zijn in het saldibalans 'verloopoverzicht Belasting- en premievorderingen' aan met de onderliggende specificaties;<br>*Attentiepunt: juiste verwerking 9-jaarsposten (effecten daarvan) en conserverende aanslagen in het verloopoverzicht.* | | | TG | 21-02-20 | EB / JK | afgerond |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | - Beoordeel de tekst van de toelichting op de saldibalans. Strookt de tekst met de achterliggende cijfers en sluiten de genoemde cijfers aan met de onderliggende specificaties?<br>*Attentiepunten:* vorderingenstand belangrijkste posten, bedrag oninbaar volgens B-boekhouding Douane, ouderdom vorderingen en bedrag buiten invordering gestelde vorderingen (incl. alsnog gerealiseerde afboekingen)<br>- Neem kennis van de afstemming heffen/innen bij CAP.<br>*Zie afstemmingsrapportage Unit Productie Inning (UPI) vs. Boekhouding december 2019* | | | | | | |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.6 | **Terugvorderingen van toeslagen**<br><br>***(VIC restrisico: H)***<br><br>De openstaande vorderingen van de toeslagregelingen hebben betrekking op voor een te hoog bedrag of ten onrechte uitgekeerde toeslagen. In de meeste gevallen worden op deze vorderingen in eerste instantie geen invorderingsmaatregelen toegepast, maar worden betalingsregelingen getroffen. Daarnaast kan de Belastingdienst teveel uitbetaalde bedragen verrekenen met nieuw toegekende toeslagen en voorlopige teruggaven IB/PVV.<br><br>**VIC**: In ieder geval verloopoverzicht vorderingen beoordelen en opvragen uitkomsten afstemming heffen/innen bij CAP.<br><br>**Werkzaamheden:**<br><br>- Sluit het bedrag volgens de saldibalans aan met de onderliggende specificaties (o.a. beoordelen verloopoverzicht vorderingen: VORDKW) en grootboek SBF;<br>- Sluit de bedragen die opgenomen zijn in de toelichting 'Terugvorderingen van Toeslagen' aan met de onderliggende specificaties;<br>- Beoordeel de tekst van de toelichting op de saldibalans. Strookt de tekst met de achterliggende cijfers en sluiten de genoemde cijfers aan met de onderliggende specificaties?<br>*Attentiepunten:* bedrag buiten invordering gestelde vorderingen, toelichting op de CAF 11 zaken opgenomen?<br>- Neem kennis van de afstemming heffen/innen bij CAP.<br>*Zie afstemmingsrapportage Unit Productie Inning (UPI) vs. Boekhouding december 2019* | | | AV | 21-02-20 | EB / JK | Afgerond |



1895565 01964

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.7 | **Overige vorderingen en leningen**<br><br>***(VIC restrisico: L)***<br><br>Betreft vorderingen voor ministerie van Financiën: eurovignet, terugvorderingen BTW-compensatiefonds en overige vorderingen.<br><br>**VIC**: In ieder geval beoordelen van de aansluitingen.<br><br>**Werkzaamheden:**<br><br>- Sluit het bedrag volgens de saldibalans aan met de onderliggende specificaties (o.a. VORDKW voor BTW-comp. en opgave derden voor eurovignet (geboekt in SBF op gbrek. 139000)) en grootboek SBF. | | | | 28-02-20 | EB / JK | Voorlopig aanhouden |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.8 | **Voorschotten van Toeslagen**<br><br>***(VIC restrisico: H)***<br><br>Betreft uitbetaalde toeslagen op basis van een voorlopige toekenning. De voorschotten hebben betrekking op de toeslagen van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (Huurtoeslag), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Kinderopvangtoeslag en Kindgebondenbudget) en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Zorgtoeslag).<br><br>**VIC**: In ieder geval herbeoordelen verbandscontrole en cijferbeoordeling bij jaarafsluiting. Starten met herbeoordelen verbandscontrole derde kwartaal.<br><br>**Werkzaamheden:**<br><br>- Herbeoordelen 'checklist saldibalans toeslagen'<br>- Herbeoordelen verbandscontroles/cijferbeoordelingen bij jaarafsluiting<br>- Sluit het bedrag volgens de saldibalans en het verloopoverzicht zoals opgenomen in de toelichting saldibalans aan met de onderliggende specificaties;<br>- Stel vast dat er geen verschillen zijn tussen de handmatig tot stand gekomen stand openstaande voorschotten toeslagen per 31-12-19 en de geautomatiseerd (IVM oplossing) tot stand gekomen versie. | | | | 21-02-20 | EB / JK | Afgerond |

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / F&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.9 | **Overige voorschotten**<br><br>***(VIC restrisico: H)***<br><br>Betreft voorschotten BTW compensatiefonds, ambtshalve voorschotten evenredige bijdrageverdeling ZVW en voorschotten apparaatskosten ten behoeve van het ministerie van Financiën.<br><br>**VIC**: In ieder geval herbeoordeling onderliggende berekening.<br><br>**Werkzaamheden:**<br><br>- Sluit het bedrag volgens de saldibalans en het verloopoverzicht zoals opgenomen in de toelichting saldibalans aan met de onderliggende specificaties en grootboek SBF<br>- Herbeoordeel de onderliggende berekeningen. | | | AV | 21-02-20 | EB / JK | Afgerond |

ONDERDEEL 7 HET SAMENSTELLEN VAN DE FINANCIËLE VERANTWOORDING VAN DE BELASTINGDIENST

| Nr | Omschrijving | Contact-persoon BD / f&MI | Datum Oplevering stukken | Controle uit te voeren door | Datum controle gereed | Review door | Stavaza controle |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 | **Het samenstellen van de financiële verantwoording van de Belastingdienst**<br><br>***(VIC restrisico: M)***<br><br>**Doelstelling: De financiële verantwoording Belastingdienst is betrouwbaar (juist, tijdig en volledig) tot stand gekomen.**<br><br>**Activiteit:** Jaarlijks stelt de Middelenadministratie de jaarrekening in concept op, waarbij de activiteiten van de Middelenadministratie gericht zijn op het cijfermatige deel van de jaarrekening. Wanneer dit deel gereed is, neemt C&F de pen over en zorgt voor de verdere aanvullingen. Tot de jaarrekening van 2019 werden de ontvangsten in de jaarrekening indirect afgeleid van de financiële administratie. Om tot de cijfers van de ontvangsten te komen werd er gestart met de cijfers vanuit SBF, waarna er meerdere tussenstappen waren om tot de ontvangsten in de jaarrekening te komen. Vanaf de jaarrekening 2019 zullen de ontvangsten in de jaarrekening worden gebaseerd op SBF in samenwerking met IVM.<br><br>**VIC:** Aansluitingen herbeoordelen en uitvoeren afsluitende cijferbeoordeling. | | | | | | MA maakt memo waar aansluitingen zichtbaar worden gemaakt. *Memo is niet tijdig opgeleverd. VIC heeft derhalve zelf werkzaamhede n uitgevoerd.* |
| 7.1 | Herbeoordeel de aansluiting jaarrekening met SBF. | | | JK | 28-02-20 | EB | afgerond |



1895565 01964

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7.2 | Herbeoordeel de aansluiting jaarrekening met opgaaf SBD. | | | CZ | 28-02-20 | EB / JK | afgerond |
| 7.3 | Herbeoordeel de aansluiting jaarrekening met de extracomptabele berekeningen voor de saldibalans. | | | | 28-02-20 | EB / JK | MA licht de gemaakte aansluitingen/ controles nog toe in memo |
| 7.4 | Herbeoordeel de aansluiting met de begrotingen van de opdrachtgever Financiën qua ontvangsten en qua inrichting van de jaarrekening. | | | AV | 28-02-20 | EB / JK | afgerond |
| 7.5 | Herbeoordeel dat het onderscheid tussen het ministerie van Financiën enerzijds en de andere opdrachtgevers anderzijds goed is doorgevoerd. | | | | 28-02-20 | EB / JK | MA licht de gemaakte aansluitingen/ controles nog toe in memo |
| 7.6 | Stel vast dat de geldstroom o.b.v. bankgegevens (ING & RHB) aansluit met SBF.<br><br>*Zie ook VIC 2C Aansluiting geldverkeer met SBF* | | | TG | 28-02-20 | EB / JK | afgerond |
| 7.7 | Stel vast dat de geldstroom o.b.v. bankgegevens aansluit met de jaarrekening (incl. saldibalans)<br><br>*m.b.v. CAFRHB en IVM* | | | TG | 28-02-20 | EB / JK | afgerond |

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7.8 | Stel vast dat de jaarrekening aansluit op de registraties in de administratie van het ministerie van Financiën | | | | 28-02-20 | EB / JK | MA licht de gemaakte aansluitingen/ controles nog toe in memo |
| 7.9 | Stel vast dat dat de opgaaf voor de Rijkshoofdboekhouding aansluit op de maand december | | | | 28-02-20 | EB / JK | MA licht de gemaakte aansluitingen/ controles nog toe in memo |
| 7.10 | Afsluitende cijferbeoordeling uitvoeren op de jaarrekening. | - | | EH | 28-02-20 | EB / JK | Grotendeels afgerond op 13 maart ivm andere prioritering |

**Medewerkers VIC SSO F&MI:**

-
-
-
-
-
-